

Omavalvontasuunnitelma

Sisätautien-, keuhko-, iho- ja allergiasairauksien toimialue;
sisätautien vastuualue ja keuhko-, iho- ja
allergiasairauksien vastuualue

Sisällysluettelo

Johdanto.....	2
1 Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot.....	4
1.1 Palveluntuottajan ja palveluyksikön perustiedot	4
1.2 Palvelut, toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet	13
2 Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen	15
2.1 Laatiminen ja päivittäminen	15
2.2 Omavalvontasuunnitelman nähtävilläolo ja julkaiseminen	16
3 Asiakas- ja potilasturvallisuus	17
3.1 Palvelujen laadulliset edellytykset	17
3.2 Vastuu palvelujen laadusta.....	18
3.3 Asiakkaan ja potilaan asema ja oikeudet.....	18
3.4 Muistutusten ja kanteluiden käsittely	21
3.5 Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen	24
3.6 Henkilöstö.....	24
3.7 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seuranta ...	28
3.8 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi.....	29
3.9 Toimitilat, välineet ja lääkinnälliset laitteet	32
3.10 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö.....	36
3.11 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja	38
3.12 Lääkehoitosuunnitelma.....	40
3.13 Infektioiden torjunta	41
4 Omavalvonnan riskienhallinta	42
4.1 Riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen	42
4.2 Riskienhallinnan keinot sekä epäkohtien ja puutteiden käsittely.....	44
4.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen	48
4.4 Ostopalvelut ja alihankinta.....	48
4.5 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta	52
5 Omavalvonnan toimeenpano ja toteutumisen seuranta	53
5.1 Toimeenpano.....	53
5.2 Toteutumisen seuranta ja raportointi	54
6 Omavalvontasuunnitelman hyväksyntä.....	55

Johdanto

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) astui voimaan 1.1.2024. Lain mukaan palvelutuottajan on valvottava oman ja alihankkijansa toiminnan laatua ja asianmukaisuutta sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta.

Kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunjärjestäjien sekä niiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien, jotka antavat palveluja useammassa kuin yhdessä palveluyksikössä, pitää laatia toiminnastaan omavalvontaohjelma. Pirkanmaan hyvinvointialueen omavalvontaohjelma löytyy [Laatu ja omavalvonta - pirha.fi](https://www.pirha.fi/laatu-ja-omavalvonta) -sivuilta.

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto Valvira on antanut 14.5.2024 määräyksen omavalvontasuunnitelman laatimisesta ja seurannasta.

Palveluntuottaja laatii jokaiselle palveluyksikölleen omavalvontasuunnitelman, joka kattaa kaikki palvelut, jotka tuotetaan palveluyksikössä tai sen lukuun.

Omavalvontasuunnitelman laajuus ja sisältö määräytyvät palveluyksikössä tuotettavien palvelujen ja toiminnan laajuuden mukaan.

Omavalvontasuunnitelma on työväline, jonka avulla varmistetaan toiminnan laatua, asianmukaisuutta ja turvallisuutta sekä seurataan asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyttä omavalvonnallisin menetelmin. Omavalvontasuunnitelmaan sisällytetään kuvaus vaaratapahtumien ilmoitus- ja oppimismenettelystä.

Palveluyksikön lähiesihenkilöt vastaavat suunnitelman laatimisesta, toteuttamisesta ja seurannasta yhteistyössä henkilöstön kanssa. Omavalvontasuunnitelman hyväksyy palvelulinjojen määrittelyt vastaavat viranhaltijat. Omavalvontasuunnitelma päivitetään toiminnan oleellisesti muuttuessa, mutta vähintään kerran vuodessa.

Palveluntuottajan on laadittava omavalvontasuunnitelma sähköisesti. Suunnitelma on julkaistava julkisesti, esimerkiksi tietoverkossa, ja pidettävä nähtävänä palveluyksikössä. Suunnitelmassa kuvatun toiminnan toteutumista on seurattava

ennalta määritellyin mittarein. Havaitut puutteet on korjattava viivytyksettä. Seurannasta laaditaan selvitys, ja sen perusteella tehtävät muutokset julkaistaan nähtäville.

Pirkanmaan hyvinvointialueen oman palvelutuotannon omavalvontasuunnitelmat ja seurannasta laaditut selvitykset löytyvät verkkosivuilta:

[Omavalvontasuunnitelmat - pirha.fi](https://pirha.fi/omavalvontasuunnitelmat).

Omavalvontasuunnitelma sisältää linkkejä sekä asiakkaalle, että henkilöstölle.

1 Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot

1.1 Palveluntuottajan ja palveluyksikön perustiedot

Palveluntuottaja

Pirkanmaan hyvinvointialue

PL 272, 33101 Tampere

kirjaamo@pirha.fi

Kirjaamon käyntiosoite: Niveltie 5, G-rakennus (1. krs)

Y-tunnus

3221308–6

Palveluyksikön nimi

Sisätautien-, keuhko-, iho- ja allergiasairauksien toimialue; sisätautien vastuualue ja keuhko-, iho- ja allergiasairauksien vastuualue

Palveluyksikköön kuuluvat palvelupisteet/etäpalvelut ja yhteystiedot

(osoite, puhelinnumero)

Kuvattu alla olevassa tekstiosuudessa

Palvelu ja asiakasryhmät, joille palvelua tuotetaan; asiakaspaikkamäärä palvelupisteittäin, jos määriteltä

Sisätautien vastuualueen palvelupisteet, tuotettava palvelu ja asiakasryhmät:

1. Sisätaudit: Sisätautien ja endokrinologian poliklinikka, sisätautien päivystysosasto sekä sisätautien ja reumakeskuksen osasto

Sisätautien ja endokrinologian poliklinikan (PSS) toiminta koostuu lääkärin, hoitajien sekä jalkaterapeuttien arkipäivisin toteutetuista vastaanotoista ja etäkontakteista.

Poliklinikalla hoidetaan yli 15-vuotiaita erikoissairaanhoidoa vaativia sisätautipotilaita ja endokrinologisia potilaita. Poliklinikalla toimii myös harvinaisten aineenvaihduntasairauksien vastaanotot sekä jalkaterapeuttien vastaanotot. Lisäksi

poliklinikalla toimii infuusiohuone, jossa annetaan lääkärin määräämiä lääkkeitä ja tehdään erilaisia lääkkeellisiä rasituskokeita. Tays keskussairaalan lisäksi sisätautien polikliinistä toimintaa on myös Valkeakosken ja Hatanpään sairaaloissa.

Sisätautien päivystysosastolla (SPÄI) ja sisätautien valvonnassa (SVAL) tutkitaan sekä hoidetaan aikuispotilaita, joilla on päivystyksellistä erikoissairaanhoidon hoitoa vaativa, sisätautialan osaamista edellyttävä sairaus tai sairauden epäily. Sisätautien päivystysosasto tuottaa palveluita ympärivuorokautisesti. Osastolla on 18 vuodepaikkaa, joista kuusi on tarkoitettu valvontapotilaille. Pääsääntöisesti potilaat tulevat osastolle päivystysalueelta. Valvontahoitoon potilaita siirtyy myös muilta sairaalan osastoilta.

Sisätautien ja reumakeskuksen osastolla tutkitaan ja hoidetaan ympärivuorokautisesti endokrinologisia, reumatologisia ja reumaortopedisia potilaita, vaativaa sisätautista osaamista tarvitsevia potilaita, teho-osastolta jatkohoitoon siirrettyjä sekä syömishäiriöitä sairastavia potilaita. Potilaat tulevat osastolle joko ajanvarauksella, päivystyksellisesti tai osastosiirtona. Osastolla on käytössä 20 sairaansijaa.

Lisätietoa yksiköistä:

[Sisätautien poliklinikka, Tays Keskussairaala](#)

[Sisätautien poliklinikka, Tays Valkeakoski](#)

[Sisätautien ja reumakeskuksen osasto, Tays Keskussairaala](#)

[Sisätautien päivystysosasto, Tays Keskussairaala - pirha.fi](#)

2. Hormoni- ja aineenvaihduntasairaudet: Sisätautien ja endokrinologian poliklinikka sekä sisätautien ja reumakeskuksen osasto

Sisätautien ja endokrinologian poliklinikan (PSS) toiminta koostuu lääkärin, hoitajien sekä jalkaterapeuttien arkipäivisin toteutetuista vastaanotoista ja etäkontakteista. Poliklinikalla hoidetaan yli 15-vuotiaita erikoissairaanhoidon vaativia sisätautipotilaita ja endokrinologisia potilaita. Poliklinikalla toimii myös harvinaisten aineenvaihduntasairauksien vastaanotot sekä jalkaterapeuttien vastaanotot. Lisäksi poliklinikalla toimii infuusiohuone, jossa annetaan lääkärin määräämiä lääkkeitä ja

tehdään erilaisia lääkkeellisiä rasituskokeita. Tays keskussairaalan lisäksi sisätautien poliklinistä toimintaa on myös Valkeakosken ja Hatanpään sairaaloissa.

Sisätautien ja reumakeskuksen osastolla tutkitaan ja hoidetaan ympärivuorokautisesti endokrinologisia, reumatologisia ja reumaortopedisia potilaita, vaativaa sisätautista osaamista tarvitsevia potilaita, teho-osastolta jatkohoitoon siirrettyjä sekä syömishäiriöitä sairastavia potilaita. Potilaat tulevat osastolle joko ajanvarauksella, päivystyksellisesti tai osastosiirtona. Osastolla on käytössä 20 sairaansijaa.

Lisätietoa yksiköistä:

[Endokrinologian poliklinikka, Tays Keskussairaala](#)

[Sisätautien poliklinikka, Tays Keskussairaala](#)

[Sisätautien poliklinikka, Tays Valkeakoski](#)

[Sisätautien ja reumakeskuksen osasto, Tays Keskussairaala](#)

3. Munuaissairaudet: Munuaiskeskuksen yksiköt

Munuaiskeskuksessa toimii kolme erillisestä toimintayksikköä: vuodeosasto (MUNV), dialyysi (MUND) ja poliklinikka (MUNP). Munuaiskeskuksessa tutkitaan ja hoidetaan potilaita, joilla on akuutti tai krooninen munuaistauti, kuten etenevä ja vaikea-asteinen munuaistauti, munuaissiirto, vaskuliitit ja muu vaikea nefrologinen yleissairaus, nefroottinen oireyhtymä, sekä akuutti munuaistauti. Munuaiskeskus vastaa myös loppuvaiheen munuaistautia sairastavien dialyysihoidoista. Potilaiden hoitoa toteutetaan poliklinikalla, dialyysiosastolla sekä munuaiskeskuksen vuodeosastolla. Vuodeosastolla hoidetaan myös infektipotilaita. Vuodeosastopaikkojen määrä on 12, sekä lisäksi päiväosastolla 4 paikkaa. Dialyysihoitopaikkojen määrä Tays keskussairaalaossa on yhteensä 52, sekä satelliittidialyysiyksiköissä yhteensä 19.

Lisätietoa yksiköistä:

[Munuaiskeskuksen dialyysiosasto, Tays Keskussairaala](#)

[Munuaiskeskuksen poliklinikka, Tays Keskussairaala](#)

[Munuaiskeskuksen vuodeosasto, Tays Keskussairaala](#)

[Dialyysiyksikkö, Sastamala](#)

[Dialyysiyksikkö, Tays Valkeakoski](#)

[Sisätautien poliklinikka, Tays Valkeakoski](#)

4. Reumasairaudet: Reumakeskus sekä sisätautien ja reumakeskuksen osasto

Reumakeskuksen poliklinikka on ajanvarauspoliklinikka, joka toimii arkipäivisin. Poliklinikalla hoidetaan reumatologisia ja reumaortopedisia erikoissairaanhoidoa vaativia aikuis- ja nuorisopotilaita Pirkanmaan hyvinvointialueen alueelta sekä erityisvastuualueelta, johon kuuluvat Kanta-Hämeen ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueet. Yksikössä hoidetaan tulehduksellisia tuki- ja liikuntaelinten sairauksia, kuten niveltulehduksia, systeemisiä sidekudossairauksia ja verisuonitulehduksia, sekä niiden aiheuttamia oireita ja toiminnallisia häiriöitä. Vastaamme tulehduksellisen reumasairauden taudin määrittämisestä, varhaisen ja riittävän lääkehoidon aloittamisesta, aktiivivaiheen hoidosta ja reumaleikkauksista. Poliklinikkatoimintaa on myös Tays Valkeakoskella.

Sisätautien ja reumakeskuksen osastolla tutkitaan ja hoidetaan ympärivuorokautisesti endokrinologisia, reumatologisia ja reumaortopedisia aikuispotilaita, vaativaa sisätautista osaamista tarvitsevia potilaita, teho-osastolta jatkohoitoon siirrettyjä sekä syömishäiriöitä sairastavia potilaita. Potilaat tulevat osastolle joko ajanvarauksella, päivystyksellisesti tai osastosiirtona. Osastolla on käytössä 20 sairaansijaa

Lisätietoa yksiköistä:

[Reumakeskus, Tays Keskussairaala](#)

[Sisätautien poliklinikka, Tays Valkeakoski](#)

[Sisätautien ja reumakeskuksen osasto, Tays Keskussairaala](#)

5. Infektiosairaudet: Infektioyksikkö

Infektioyksikkö vastaa vaikeiden infektioiden hoidosta, antaa konsultaatiotukea koko Pirkanmaan alueella sekä infektioiden diagnostiikassa että hoidossa, hoitoon liittyvien infektioiden torjunnassa sekä epidemioiden selvityksessä ja torjunnassa.

Infektioyksikön toiminta jakaantuu E-rakennuksen infektio-osastolle ja infektiopoliklinikalle, sekä infektioiden torjuntayksikköön ja infektiolääkäreiden konsultaatiotoimintaan. Infektio-osastolla (INFV) ja -poliklinikalla (INFP) hoidetaan erilaisia vaativaa erikoissairaanhoidoa tarvitsevia aikuisia infektiopotilaita. Lisäksi infektiopoliklinikalla hoidetaan yli 15-vuotiaita immuunipuutoksia sairastavia potilaita. Infektio-osastolla toiminta on ympärivuorokautista, infektiopoliklinikka toimii virka-aikaan ajanvarauksella. Infektio-osastolla on 20 sairaansijaa.

Lisätietoa yksiköistä:

[Infektio-osasto, Tays Keskussairaala](#)

[Infektiopoliklinikka, Tays Keskussairaala](#)

6. Verisairaudet: Verisairauksien keskus

Verisairauksien keskuksessa tutkitaan ja hoidetaan vaativaa erikoissairaanhoidoa vaativia verisairauksia sairastavia aikuispotilaita verisairauksien vuodeosastolla (VERV), verisairauksien poliklinikalla (VERP) sekä verisairauksien hoitopoliklinikalla (VERH). Lisäksi Verisairauksien keskuksessa toimii kantasolusiirtoyksikkö, jossa kerätään tällä hetkellä autologisia kantasolusiirteitä. Hoidamme valtaosan potilaistamme poliklinikalla sekä akuutissa sairauden vaiheessa tarpeen mukaan verisairauksien vuodeosastolla. Vuodeosastolla on 16 vuodepaikkaa. Vastaanottopoliklinikka ja hoitopoliklinikka toimii virka-aikana. Poliklinikkatoimintaa on myös Tays Valkeakoskella. Hoitopoliklinikalla on 10 vuodepaikkaa.

Lisätietoa yksiköistä:

[Verisairauksien hoitopoliklinikka, Tays Keskussairaala](#)

[Verisairauksien poliklinikka, Tays Keskussairaala](#)

[Verisairauksien vuodeosasto, Tays Keskussairaala](#)

[Sisätautien poliklinikka, Tays Valkeakoski](#)

7. Perinnöllisyyslääketiede ja harvinaissairaudet: Perinnöllisyyslääketieteen poliklinikka ja harvinaissairauksien yksikkö

Perinnöllisyyspoliklinikalla annetaan perinnöllisyysneuvontaa ja järjestetään siihen liittyviä tutkimuksia. Yleisimpiä syitä perinnöllisyysneuvontaan hakeutumiseen ovat perinnöllisiksi tiedettyjen tai epäiltyjen kroonisten sairauksien, oireyhtymien tai pahanlaatuisten kasvaimien esiintyminen itsellä tai lähisuvussa.

Perinnöllisyyspoliklinikalle tarvitaan lääkärin lähete. Lähetteen perusteella hoitoa suunniteltaessa kootaan tiedot sairauksista ja sukuhistoriasta ja pyydetään tarvittaessa lisätietoja. Kun tarpeelliset tiedot on saatu, pyritään niiden pohjalta saamaan mahdollisimman selkeä käsitys taudin periytymismallista tai oirekuvan luonteesta jo ennen asiakkaan tuloa poliklinikalle. Periytyminen, seurannan tarve ja hoitomahdollisuudet selvitetään potilaalle tai perheelle poliklinikkakäynnillä. Perinnöllisyysneuvonnasta annetaan yleensä kirjallinen yhteenveto.

Harvinaissairauksien yksikön tehtävänä on edistää harvinaissairauksien diagnostiikkaa, seurantaa ja hoitoa. Yksikössämme ei ole omaa vastaanottotoimintaa, vaan käsittelemme läheteitä ja autamme löytämään oikean hoitopaikan ja asiantuntijan sekä lapsille että aikuispotilaille. Potilaiden diagnostiikka ja hoito tapahtuu eri erikoisalojen yksiköissä, muissa sairaaloissa tai terveysasemilla yksilöllisen tilanteen mukaan.

Lisätietoa yksiköistä:

[Harvinaissairauksien yksikkö, Tays Keskussairaala - pirha.fi](#)

[Perinnöllisyyspoliklinikka, Tays Keskussairaala - pirha.fi](#)

Keuhko-, iho- ja allergiasairauksien vastuualueen palvelupisteet, tuotettava palvelu ja asiakasryhmät:

1. Keuhkosairaudet: Keuhkosairauksien poliklinikka, keuhkosairauksien vuodeosasto, keuhko- ja ihosairauksien vuodeosasto, unipoliklinikka sekä hengitystukiyksikkö

Keuhkosairauksien poliklinikalla tutkitaan ja hoidetaan aikuisten keuhkojen ja keuhkoputkien sairauksia. Keuhkosairauksien poliklinikka toimii maanantaista perjantaihin virka-aikaan ja potilailla on mahdollisuus tavata lääkäri ajanvarauksella. Normaalin vastaanottotoiminnan lisäksi keuhkosairauksien poliklinikalla toimii toimenpideyksikkö, hengitysvajausyksikkö sekä opetuspoliklinikka.

Keuhkosairauksien vuodeosastolla KEI1 hoidetaan erikoissairaanhoidoa vaativia aikuispotilaita. Vuodeosastolla on 15 vuodepaikkaa. Yksikössä toimii myös neljäpaikkainen keuhkovalvonta, jossa hoidetaan valvontatasoista erikoissairaanhoidoa tarvitsevia potilaita. Keuhkosairauksien vuodeosasto, sekä keuhkovalvonta toimivat ympäri vuorokauden. Vuodeosastolla tutkitaan tai hoidetaan potilaita, jotka tarvitsevat jatkuvaa hoitoa tai valvontaa, esimerkiksi keuhkosityöpöpotilaita, keuhkokuumetta ja kroonisten keuhkosairauksien pahenemisvaiheita, sekä potilaita, jotka on eristettävä tartuntataudin leviämisen estämiseksi.

Keuhko- ja ihosairauksien vuodeosastolla KEI2 tutkitaan ja hoidetaan vaativaa erikoissairaanhoidoa tarvitsevia keuhko- ja ihopotilaita. Osastolla on 22 potilaspaikkaa, joista 12 (13) on varattu keuhkopotilaille ja 9 paikkaa ihopotilaille. Vuodeosastolla tutkitaan tai hoidetaan potilaita, jotka tarvitsevat jatkuvaa hoitoa tai valvontaa, esimerkiksi keuhkosityöpöpotilaita, keuhkokuumetta ja kroonisten keuhkosairauksien pahenemisvaiheita, sekä potilaita, jotka on eristettävä tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Lisäksi vuodeosastolla hoidetaan keskitetysti diabeettisia jalkahaavapotilaita, painehaavapotilaita sekä kroonisia alaraajahaavapotilaita, sekä vaikeita ihosairauksia kuten rakkulatauteja ja vaikeita lääkeainereaktioita sairastavia potilaita.

Uniapneapotilaita hoidetaan Tays keskussairaalaissa ja muita unihäiriöitä tutkitaan ja hoidetaan Unipoliklinikalla.

Hengitystukiyksikkö vastaa Pirkanmaan alueen aikuisten hengityshalvauspotilaiden hoidosta ja koordinoi kotona ulkopuolisen palveluntuottajan järjestämän hoitoringin turvin asuvien hengityshalvauspotilaiden päivittäishoidon.

Lisätietoa yksiköistä:

[Keuhkosairauksien poliklinikka, Tays Keskussairaala - pirha.fi](#)

[Keuhko- ja ihosairauksien vuodeosasto, Tays Keskussairaala - pirha.fi](#)

[Keuhkosairauksien vuodeosasto, Tays Keskussairaala - pirha.fi](#)

[Unipoliklinikka, Tays Keskussairaala - pirha.fi](#)

[Hengitystukiyksikkö, Tays Keskussairaala - pirha.fi](#)

2. Allergiasairaudet: Allergiakeskus ja työlääketieteen poliklinikka

Allergiakeskus on lähetepoliklinikka, jossa tutkitaan ja hoidetaan aikuis- ja lapsipotilaiden iho-, lasten-, korva-nenä-kurkkutautien ja keuhkosairauksien erikoisalaan liittyviä allergiataustaiseksi epäiltyjä ja todettuja sairauksia sekä astmapotilaita.

Yksikössä tutkitaan ja hoidetaan avoterveydenhuollosta ja erikoissairaanhoidosta lähetettyjä potilaita. Käytetyimmät tutkimusmenetelmät ovat keuhkojen toimintakokeet, ihopistotestit (prick), lapputestit (epikutaani) ja erilaiset altistukset. Lisäksi allergiakeskuksessa toteutetaan sekä pistoksina että suun kautta annettavaa siedätyshoitoa ja toteutetaan biologisten lääkkeiden annostelua.

Työlääketieteen poliklinikalla tutkimme ja hoidamme ammattitauteja ja työperäisiä sairauksia.

Lisätietoa yksiköistä:

[Allergiakeskus, Tays Keskussairaala - pirha.fi](#)

[Työlääketieteen poliklinikka, Tays - pirha.fi](#)

3. Ihosairaudet: Ihotautien avohoito ja keuhko- ja ihosairauksien vuodeosasto

Ihotautien avohoitoon kuuluu kolme yksikköä; ihotautien poliklinikka, ihotautien toimenpideyksikkö ja haavakeskuksen poliklinikka. Ihotautien poliklinikalla (PIT) Tutkimme ja hoidamme muun muassa vaikea-asteista psoriaasia, ihon rakkulatauteja ja ihottumia. Diagnoisimme ja seuraamme myös perinnöllisiä ihotauteja ja ihosyöpiä sekä iho-oireisia geneettisiä oireyhtymiä sairastavia potilaita. Ihotautien toimenpideyksikössä (PITP) hoidetaan potilaita, joilla on erilaisia ihokasvaimia, pääasiassa ihosyöpiä tai ihosyövän esiasteita. Yksikössä hoidetaan myös parta-alueiden liikakarvoitusta (transnaiset suurimpana potilasryhmänä) ja liikahikoilua. Haavakeskuksessa (PHKE) tutkimme ja hoidamme kroonisia haavapotilaita. Merkittävimmät potilasryhmät ovat jalkaongelmaiset diabetespotilaat, verenkiertoperäiset alaraajahaavapotilaat sekä painehaavapotilaat. Lisäksi harvinaisten haavojen, kuten vaskuliitti- ja pyoderma gangrenosum -haavoja sairastavien potilaiden tutkimus ja hoito on keskitetty haavakeskukseen.

Keuhko- ja ihosairauksien vuodeosastolla KEI2 tutkitaan ja hoidetaan vaativaa erikoissairaanhoidoa tarvitsevia keuhko- ja ihopotilaita. Osastolla on 22 potilaspaikkaa, joista 12 (13) on varattu keuhkopotilaille ja 9 paikkaa ihopotilaille. Ihopuolella hoidamme keskitetysti diabeettisia jalkahaavapotilaita, painehaavapotilaita sekä kroonisia alaraajahaavapotilaita. Leikkaustoimenpiteitä suoritetaan paljon osaston haavapotilaille. Lisäksi osastollamme hoidetaan vaikeita ihosairauksia kuten rakkulatauteja ja vaikeita lääkeainereaktioita sairastavia potilaita.

Lisätietoa yksiköistä:

[Keuhko- ja ihosairauksien vuodeosasto, Tays Keskussairaala - pirha.fi](https://pirha.fi/keuhko-ja-ihosairauksien-vuodeosasto)

[Allergiakeskus, Tays Keskussairaala - pirha.fi](https://pirha.fi/allergiakeskus)

[Ihotautien poliklinikka, Tays Keskussairaala - pirha.fi](https://pirha.fi/ihotautien-poliklinikka)

[Ihotautien toimenpideyksikkö, Tays Keskussairaala - pirha.fi](https://pirha.fi/ihotautien-toimenpideyksikko)

[Haavakeskus, Tays Keskussairaala - pirha.fi](https://pirha.fi/haavakeskus)

1.2 Palvelut, toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet

Sisätautien vastuualue tuottaa aikuisväestölle erikoissairaanhoidon palveluita sisätautien, endokrinologian, hematologian, infektiosairauksien, nefrologian, reumatologian ja perinnöllisyyslääketieteen erikosisaloilla. Lisäksi vastuualue tuottaa reumakirurgian palveluita. Palveluita tuotetaan Pirkanmaan hyvinvointialueen väestölle, vapaan hoitopaikan valinnan perusteella muiden hyvinvointialueiden potilaille sekä tiettyjen vaativien hoitojen osalta yhteistoiminta-alueen (Etelä-Pohjanmaan ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueet) potilaille. Sisätautien vastuualueen toimintaa on kaikkien palveluiden osalta Tays keskussairaalassa. Lisäksi vastuualueen toimintaa on Tays Hatanpäällä ja Tays Valkeakoskella. Vastuualue koordinoi lisäksi koko hyvinvointialueen dialyysitoimintaa.

Sisätautien vastuualue tuottaa edellä mainituilla aloilla sekä poliklinisiä että osastopalveluita ja sisätautien päivystysosaston yhteydessä toimii myös valvontayksikkö. Reumakirurgialla on toteutettavan leikkaustoiminnan lisäksi poliklinikkapalveluita. Vastuualueen polikliniset palvelut järjestetään joko tavanomaisina vastaanottokäynteinä tai soveltuvin osin etävastaanottona, jolloin valtaosin asiat hoidetaan puhelimitse ja vähäisessä määrin videovastaanottoina. Kaikki palvelut tuotetaan omana toimintana.

Keuhko-, iho- ja allergiasairauksien vastuualue tuottaa aikuisväestölle erikoissairaanhoidon palveluita keuhkosairauksien ja ihotautien erikosisaloilla. Allergiakeskuksessa tuotetaan lisäksi korva-, nenä- ja kurkkutautien sekä lastentautien alojen allergologiset palvelut. Haavakeskuksessa hoidetaan monialaisella yhteistyöllä vaikeita haavapotilaita. Polikliinisten yksiköiden lisäksi vastuualueella on kaksi vuodeosastoa. Keuhkosairauksien osastolla KEI1 toimii myös valvontayksikkö. KEI2 osasto on yhdistetty keuhkosairauksien ja haavakeskuksen vuodeosasto. Palveluita tuotetaan Pirkanmaan hyvinvointialueen väestölle, vapaan hoitopaikan valinnan perusteella muiden hyvinvointialueiden potilaille sekä tiettyjen vaativien hoitojen osalta

yhteistoiminta-alueen (Etelä-Pohjanmaan ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueet) potilaille. Keuhko-, iho- ja allergiasairauksien vastuualueen toimintaa on Tays keskussairaalassa.

Polikliiniset palvelut järjestetään joko tavanomaisina vastaanottokäynteinä tai soveltuvin osin etävastaanottoina, jolloin valtaosin asiat hoidetaan puhelimitse ja vähäisessä määrin videovastaanottoina. Vastuualue vastaa myös aikuispuolen hengityshalvauspotilaiden hoidon koordinoinnista. Tällä hetkellä kaikki hengityshalvauspotilaat asuvat kotonaan ja hoitopalvelun tuottaa jompikumpi yksityisistä palveluntuottajista – Mehiläinen Oy tai Mesimarjasi Oy. Kaikki muut palvelut vastuualue tuottaa omana toimintana.

Toimialueen kummankin vastuualueen toiminta-ajatuksena on Pirkan palvelulupaus: Pidämme yhdessä huolta kaikkien pirkanmaalaisten hyvinvoinnista ja turvallisuudesta. Tuemme sinua elämäsi käännekohtissa. Kohtaamme sinut inhimillisesti, ammattimaisesti ja luotettavasti. Työmme perustuu parhaaseen osaamiseen ja tutkittuun tietoon. Olemme sinua varten, elämän vuoksi. Arvoina ovat ihmisläheisyys, arvostus, rohkeus, vastuullisuus ja luottamus.

2 Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen

2.1 Laatiminen ja päivittäminen

Omavalvontasuunnitelman laatimisen / päivittämisen toteuttaminen

Sisätautien, keuhko-, iho- ja allergiasairauksien toimialueella omavalvonta toteutuu pääpiirteittäin samalla tavalla molemmilla vastuualueilla ja siksi suunnitelma on koottu toimialuetasoisesti huomioiden kummankin vastuualueen erityispiirteet.

Omavalvontasuunnitelmaa noudatetaan yksikkötasolla. Laatimisesta ja päivittämisestä vastaavat toimialuejohtaja, vastuualuejohtajat ja ylihoitajat. Toimialueen johtoryhmä, vastuualueiden johto, yksiköiden esihenkilöt ja henkilökunta seuraavat omavalvontasuunnitelmassa kuvatun toiminnan toteutumista jatkuvasti.

Omavalvontasuunnitelman hyväksyy toimialuejohtaja.

Sisätautien vastuualue:

Jussi Pohjonen, ylilääkäri, vastuualuejohtaja

Johanna Sirkka, ylihoitaja

Hannu Päivä, toimialuejohtaja

Keuhko-, iho- ja allergiasairauksien vastuualue:

Jussi Karjalainen, ylilääkäri, vastuualuejohtaja

Hannele Hasala, ylilääkäri

Maria Lönnrot, ylilääkäri

Paula Heikkilä, ylihoitaja

Hannu Päivä, toimialuejohtaja

Omavalvonnan suunnittelusta ja seurannasta vastaava henkilö ja yhteystiedot

Sisätautien ja keuhko-, iho- ja allergiasairauksien toimialueen toimialuejohtaja Hannu Päivä, hannu.paiva@pirha.fi , p. 0331164583

Sisätautien vastuualuejohtaja Jussi Pohjonen, jussi.t.pohjonen@pirha.fi p. 0444735010

Keuhko-, iho- ja allergiasairauksien vastuualuejohtaja Jussi Karjalainen,
jussi.karjalainen@pirha.fi, p. 03 31169858

Omavalvontasuunnitelman päivitys

Palvelualueen / yksikön omavalvontasuunnitelman päivityksestä vastaa yksikön vastuuhenkilö. Omavalvontasuunnitelma päivitetään, kun toiminnassa tai ohjeistuksissa tehdään muutoksia tai kehittämistoimenpiteitä esimerkiksi havaittujen epäkohtien, kehitettyjen omavalvonnan toimintamallien tai palautteiden perusteella. Omavalvontasuunnitelma tarkistetaan ja päivitetään palveluyksikössä vähintään kerran vuodessa.

Toimialueen omavalvontasuunnitelman päivittämisestä vastaavat toimialuejohtaja, vastuualuejohtajat ja ylihoitajat. Päivitetty suunnitelma käydään läpi toimialueen johtoryhmässä, vastuualueiden johtotiimeissä sekä yksiköissä yhdessä henkilökunnan kanssa.

2.2 Omavalvontasuunnitelman nähtävillä olo ja julkaiseminen

Omavalvontasuunnitelmat ovat yksiköiden toiminnan luonteeseen soveltuvalla tavalla asiakkaiden / potilaiden, omaisten ja omavalvonnasta kiinnostuneiden saatavilla ja ne julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Palveluyksiköiden omavalvontasuunnitelmat julkaistaan Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla ([Omavalvontasuunnitelmat - pirha.fi](#)).

Toimialueen omavalvontasuunnitelma on julkaistu Pirhan ulkoisella sivustolla sekä toimialueen intrasivustolla. Lisäksi toimialueen kaikkien yksiköiden osastonhoitajilla on omavalvontasuunnitelman tulostettu versio, joka on pyydettyessä saatavilla yksikössä.

3 Asiakas- ja potilasturvallisuus

Asiakas- ja potilasturvallisuuden johtaminen perustuu oikeaan ja reaaliaikaiseen tilannekuvaan. Johtajien ja esihenkilöiden tulee tietää, mitä heidän vastuullaan olevassa toiminnassa tapahtuu, mitkä ovat keskeiset ongelmat ja mitkä ovat toimintaa uhkaavat keskeiset riskit.

Keskeisiä tiedon lähteitä ovat asiakkaiden ja potilaiden antama palaute, työntekijöiden tekemät asiakas- ja potilasturvallisuusilmoitukset, muistutukset, kantelut, sekä Potilasvakuutuskeskukselle tehdyt potilasvahinkoilmoitukset. Johtamisessa noudatetaan vastuun ja oikeudenmukaisuuden kulttuurin periaatteita.

3.1 Palvelujen laadulliset edellytykset

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen on oltava laadukkaita, asiakas- ja potilaskeskeisiä, turvallisia ja asianmukaisesti toteutettuja. Osaava ja palveluyksikön omavalvontaan sitoutunut henkilöstö on keskeinen tekijä palvelujen laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa ja palvelujen kehittämisessä.

Sisätautien ja keuhko-, iho ja allergiasairauksien vastuualueilla palveluiden tuottamisen perustana on turvallisuus, vaikuttavuus, potilaskeskeisyys, oikea-aikaisuus sekä oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus. Potilasturvallisuuden ylläpitämiseksi ja lisäämiseksi kummankin vastuualueen toiminnassa huomioidaan ja noudatetaan hyvinvointialueen toimintamalleja ja ohjeistuksia, joiden avulla lääkitys-, infektio- ja laiteturvallisuus varmistetaan, tietoturva ja -suoja toteutuu, tiedonkulku varmistetaan, sekä näyttöön perustuvia toimintamalleja hyödynnetään päivittäisessä toiminnassa. Toimialueella toiminnan laatua ja sen toteutumista seurataan keskeisten sairaalapalvelulinjatasoisten kriteereiden ja mittareiden avulla, kuten hoidon saatavuus, hoitoon pääsy, asiakas- ja henkilöstökokemus, sekä kokonaisturvallisuus. Lisäksi kummallakin vastuualueella on käytössä hoidon laadun ja vaikuttavuuden seurannan ja kehittämisen tukena sairauskohtaisia paikallisia ja kansallisia laaturekistereitä.

Kummankin vastualueen palveluiden laadun toteutumista seurataan säännöllisesti toimialueen johtoryhmässä, vastualueiden johtotiimeissä sekä yksiköissä. Jos toiminnassa havaitaan puutteellisuuksia, yksikkö tekee korjaavat toimenpiteet asian kuntoon saattamiseksi.

3.2 Vastuu palvelujen laadusta

Sisätautien vastuualue:

Sisätautien vastuualuejohtaja vastaa yhdessä vastualueen ylilääkäreiden kanssa palveluyksiköiden toiminnan lääketieteellisestä laadusta ja toiminnan lainmukaisuudesta. Ylihoitaja johtaa yhdessä vastuualuejohtajan kanssa vastualueen toimintaa. Ylihoitaja vastaa vastuualueensa hoitotyön ja hoitohenkilöstön johtamisen kokonaisuudesta.

Keuhko-, iho- ja allergiasairauksien vastuualue:

Keuhko-, iho- ja allergiasairauksien vastuualuejohtaja vastaa yhdessä vastualueen ylilääkäreiden kanssa palveluyksiköiden toiminnan lääketieteellisestä laadusta ja toiminnan lainmukaisuudesta. Ylihoitaja johtaa yhdessä vastuualuejohtajan kanssa vastualueen toimintaa. Ylihoitaja vastaa vastuualueensa hoitotyön ja hoitohenkilöstön johtamisen kokonaisuudesta.

3.3 Asiakkaan ja potilaan asema ja oikeudet

Asiakkaille, potilaille ja läheisille viestitään selkeästi ja sujuvasti turvallisen hoidon, hoivan ja palvelun kannalta tärkeät yhteiset asiat. Asiakkaat, potilaat sekä heidän läheisensä kohdataan inhimillisesti, ammattimaisesti ja luotettavasti.

Asiakasta ja potilasta kuullaan ja hän saa oikeanlaisen palvelun, hoidon tai hoivan oikeaan aikaan. Asiakas ja potilas saa tarvittavat ohjeet palvelun, hoidon ja hoivan turvallisen jatkuvuuden varmistamiseksi.

Hoitoon pääsystä säädetään terveydenhuoltolaissa. [Hoitoon pääsy \(hoitotakuu\) - Sosiaali- ja terveysministeriö \(stm.fi\)](#) Kiireelliseen hoitoon pitää päästä heti.

Kiireettömään hoitoon pääsulle eli hoitotakuulle on erilaisia aikarajoja. Sairaalahoitoon erikoissairaanhoidon tarviataan lähete. Kun lähete on tehty ja saapunut sairaalaan, potilaan/asiakkaan tilanne on arvioitava kolmen viikon kuluessa. Hoitoon on päästävä kuudessa kuukaudessa. Toimialueen johtoryhmässä seurataan kerran kuukaudessa hoitoon pääsyn tunnuslukuja kummankin vastuualueen osalta. Hoitoon pääsyn toteutumista seurataan säännöllisesti myös molempien vastuualueiden johtotiimeissä ja yksikötasolla. Mahdollisista tarvittavista toimenpiteistä hoitoon pääsyn turvaamiseksi sovitaan seurannan tulosten perusteella. Jos potilasta ei pysty hoitamaan säädetyssä enimmäisajassa, järjestetään potilaalle mahdollisuus päästä hoitoon muualle, joko toiselle hyvinvointialueelle, ostopalveluihin tai annetaan palveluseteli.

Toimialueen kaikissa palveluissa toteutetaan potilaan/asiakkaan hyvää hoitoa ja hoivaa, joihin sisältyy itsemääräämisoikeus sekä oikeus hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon, hoivaan, kohteluun ja tiedonsaantiin.

Potilaan/asiakkaan hoidossa ja hoivassa saatetaan joskus joutua tilanteisiin, joissa on tarpeen arvioida, onko itsemääräämisoikeuteen puuttuminen välttämätöntä suunnitellun välttämättömän lääketieteellisen hoidon mahdollistamiseksi, väkivaltaisen käyttäytymisen rajoittamiseksi tai potilaan/asiakkaan oman tai muiden henkilöiden turvallisuuden varmistamiseksi. Vapaaehtoisessa hoidossa/hoivassa on lähtökohtaisesti aina oikeus kieltäytyä hoidosta. Potilaan hoidossa ja asiakkaan kanssa toimiessa tulee kaikin keinoin välttää fyysisten rajoittamistoimien käyttämistä.

Fyysiseen rajoittamiseen voidaan ryhtyä vasta sitten, kun muut hoidolliset toimenpiteet eivät ole riittäviä potilaan/asiakkaan sekä muiden turvallisuuden varmistamiseksi. Ennen rajoittamistoimien käyttöä on tarkkaan harkittava, täytyvätkö tilanteessa rikoslainmukaiset hätävarjeluun tai pakkotilaan liittyvät perusteet, ja onko fyysinen rajoittaminen välttämätöntä suunnitellun välttämättömän lääketieteellisen hoidon mahdollistamiseksi, väkivaltaisen käyttäytymisen rajoittamiseksi tai potilaan/asiakkaan oman tai muiden henkilöiden turvallisuuden varmistamiseksi.

Kummankin vastualueen yksiköissä toimitaan Pirkanmaan hyvinvointialueen fyysisen rajoittamisen ohjekirjeen ja sairaalapalvelulinjalle tehtyjen toimintaohjeiden mukaisesti. Ohjeen mukaisesti koko henkilöstö myös suorittaa aiheeseen liittyvän verkkokoulutuskurssin.

Potilaiden itsemääräämisoikeuden piiriin kuuluu myös elämän loppuvaiheen hoitoon liittyvät periaatteet, joita kummankin vastualueen yksiköissä noudatetaan.

Lisätietoja: [Elämän loppuvaiheen hoito - pirha.fi](https://www.pirha.fi/elaman-loppuvaiheen-hoito)

Potilas- ja sosiaaliasiavastaavan tehtävät ja yhteystiedot:

Potilasasiavastaava on potilaiden apuna, kun he kaipaavat neuvoja tai tietoa oikeuksistaan potilaana. Vastaavasti sosiaaliasiavastaava tarjoaa sosiaalipalvelujen asiakkaille neuvoja ja tietoa. Jos potilas tai asiakas tai hänen läheisensä on tyytymätön hoidon tai palvelujen laatuun tai kohteluun, asiaa voi selvittää yhdessä potilasasiavastaavan tai sosiaaliasiavastaavan kanssa. Molemmat tehtävät ovat neuvoa-antavia. Potilas- tai sosiaaliasiavastaava ei voi muuttaa päätöksiä eikä toimi oikeusavustajana. Palvelut ovat maksuttomia.

Potilasasiavastaava:

Ma-to klo 9–11, p. 040 190 9346

Suomi.fi-palvelussa: Valitse viestit -palvelussa vastaanottajaksi valitaan Pirkanmaan hyvinvointialueen potilasasiavastaava

Hatanpääkatu 3, 33900 Tampere

Potilasasiavastaava@pirha.fi

Sosiaaliasiavastaava:

Ma-to klo 9–11, p. 040 504 5249

Suomi.fi-palvelussa: Valitse viestit -palvelussa vastaanottajaksi valitaan Pirkanmaan hyvinvointialueen sosiaaliasiavastaava

Hatanpääkatu 3, 33900 Tampere

Sosiaaliasiavastaava@pirha.fi

Lisätietoja: Potilasasiavastaava - pirha.fi

Lisätietoja: Sosiaaliasiavastaava - pirha.fi

3.4 Muistutusten ja kanteluiden käsittely

Palveluun tai kohteluun tyytymättömällä asiakkaalla / potilaalla on oikeus tehdä muistutus. Muistutusmenettelyä harkitsevan kannattaa kuitenkin ensin yrittää selvittää asia keskustelemalla asianomaisessa toimintayksikössä. Muistutuksen voi tehdä asiakkaan / potilaan lisäksi hänen omaisensa, muu läheinen tai laillinen edustaja. Muun kuin asianomaisen tehdyn muistutuksen kohdalla on pääsääntöisesti selvitettävä, antaako asiakas / potilas hyväksyntänsä muistutukseen vastaamiseen.

Toimintayksikön pitää tiedottaa asiakkaille oikeudesta tehdä muistutus ja järjestää muistutuksen tekeminen mahdollisimman vaivattomaksi. Muistutus tulisi tehdä pääsääntöisesti kirjallisesti, mutta erityisestä syystä sen voi tehdä myös suullisesti. Muistutukseen tulee antaa kirjallinen ja perusteltu vastaus tiedonsaantioikeus huomioiden kohtuullisessa ajassa, yleensä yhdessä kuukaudessa. Laajempaa selvittelyä tai useampaa palvelulinjaa koskevissa muistutuksissa vastaus voidaan antaa

kahden kuukauden kuluessa. Vastaus lähetetään asiakkaalle / potilaalle, jota muistutus koskee, jollei ole erityistä syytä muutoin toimia.

Muistutuksen tekeminen ei estä asiakasta / potilasta tekemästä kantelua valvovalle viranomaiselle.

Lisätietoja: [Oletko tyytymätön saamaasi palveluun? - pirha.fi](https://pirha.fi)

Lisätietoja: [Sosiaali- ja terveystieteiden - Valvonta ja kantelut - Henkilöasiakas - Aluehallintovirasto](#)

Lisätietoja henkilöstölle: [Hallinnolliset asiakirjaprosessit](#)

Toimialueen kummallakin vastuualueella muistutusten ja kanteluiden osalta toimitaan Pirhan ohjeistuksen mukaisesti.

Muistutus pitää tehdä pääsääntöisesti kirjallisesti, mutta erityisestä syystä sen voi tehdä myös suullisesti. Muistutus käsitellään asianmukaisesti ja ilman viivytyksiä.

Muistutukseen annetaan kirjallinen ja perusteltu vastaus tiedonsaantioikeus huomioiden kohtuullisessa ajassa, yleensä yhdessä kuukaudessa. Laajempaa selvittelyä tai useampaa palvelulinjaa koskevissa muistutuksissa vastaus voidaan antaa enintään kahden kuukauden kuluessa. Vastaus lähetetään asiakkaalle / potilaalle, jota muistutus koskee, jollei ole erityistä syytä muutoin toimia. Jos muistutuksen käsittelyn aikana havaitaan, että toimintayksikön tai ammattihenkilön toiminnassa on asiakas- tai potilasturvallisuutta vaarantavia seikkoja tai toimintakäytäntöjä, asiaan puututaan heti omavalvonnan keinoin ja korjataan toimintaa tarvittavilta osin.

Vastuualueelle tulleet muistutukseen vastuualuejohtaja pyytää selvitykset pääsääntöisesti niiltä työntekijöiltä / niistä toimintayksiköistä, jotka ovat osallistuneet potilaan hoitoon. Saatuaan selvitykset vastuualuejohtaja laatii vastineen muistutuksen laatijalle. Vastuualuejohtaja voi halutessaan liittää toimintayksiköiden antamia selvityksiä vastineensa oheen. Jos muistutus koskee useampaa vastuualuetta

toimialueella, toimialuejohtaja ottaa muistutuksen vastaan ja vastuuttaa muistutuksen käsittelyyn niille vastuualueille, joita muistutus koskee. Kunkin vastuualueen johtaja puolestaan vastuuttaa toimintayksiköt / niiden hoitoon osallistuneiden työntekijöiden antamaan selvitykset. Selvitykset saatuaan vastuualuejohtaja laatii oman vastineensa. Toimialuejohtaja laatii vastineensa muistutuksen tekijälle saatuaan vastineet vastuualueilta. Halutessaan toimialuejohtaja voi liittää selvitystyön aikana tuotettuja vastineita oman vastineensa oheen. Pirkanmaan hyvinvointialueella on sovittu menettelytavat myös useampaa toimialuetta tai useampaa palvelulinjaa koskevien muistutusten vastaamisesta. Niiltä osin viitataan Hallinnolliset asiakirjaprosessit ohjeeseen.

Selvitystä kanteluun pyytää pääsääntöisesti Lupa- ja valvontavirasto, valtioneuvoston oikeuskansleri tai eduskunnan oikeusasiamies. Kantelut otsikoidaan pyytävän viranomaisen toimesta selvityspyynnöinä. Kanteluasioissa on arvioitava juridisen konsultaation tarve.

Kantelu ohjataan Pirkanmaan hyvinvointialueen kirjaamosta toimialueelle Pirre-järjestelmän kautta. Toimialuejohtaja ottaa vastaan selvityspyynnön, jonka hän vastuuttaa kantelua koskevalle vastuualueelle. Vastuualuejohtaja pyytää selvitykset kantelua koskevista toimintayksiköistä tai ammattihenkilöiltä. Sen jälkeen hän arvioi juridisen konsultaation tarpeen asiassa ja laatii vastuualuekohtaisen yhteenvetolausunnon saaduista selvityksistä Pirressä. Yhteenvedossa vastuualuejohtaja huolehtii, että kaikkiin pyynnön mukaisiin kysymyksiin/asioihin vastataan. Yhteenvetolausunto lähetetään Pirressä toimialueen johdolle. Toimialuejohtaja käy läpi yhteenvetolausunnot ja laatii tarvittaessa toimialuekohtaisen yhteenvetolausunnon. Sen jälkeen hän lähettää yhteenvetolausunnot Pirressä sairaalapalvelulinjan johtajaylilääkärille, joka laatii lopullisen viranomaiselle lähetettävän lausunnon. Jos kantelun käsittelyn aikana havaitaan, että toimintayksikön tai ammattihenkilön toiminnassa on asiakas- tai potilasturvallisuutta vaarantavia seikkoja tai toimintakäytäntöjä, pitää asiaan puututaan heti omavalvonnan keinoin ja korjataan toimintaa tarvittavilta osin.

3.5 Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen

Pirkanmaan hyvinvointialueella vahvistetaan asiakaslähtöisyyttä ja osallistumista erilaisin toimenpitein. Käytössä on useita palautteen keräämisen tapoja.

Lisätietoja: [Osallistu ja vaikuta - pirha.fi](https://osallistu-ja-vaikuta-pirha.fi)

Suorat palautteet käsitellään viimeistään 12 vuorokauden kuluttua niiden saapumisesta. Mikäli asiakas on jättänyt yhteystietonsa, asiakkaalle vastataan. Saatua asiakaskokemustietoa hyödynnetään käytännössä ja osana kaikkea päätöksentekoa sekä kehittämistä.

Toimialueen yksiköissä asiakaspalautetta kerätään suoralla palautteella sähköisesti, erillisillä palautekortteilla, kasvotusten tapahtuvalla palautteella sekä NPS-kyselyllä. Lisäksi toimialueen kaikilla vuodeosastoilla ja poliklinikoilla kerätään hoitotyösensitiivistä potilaspalautetta 4 kertaa vuodessa.

Eri kanavista tulleita palautteita käsitellään yksiköissä säännöllisesti. Asiakaspalautteiden perusteella tunnistettuja yksikkötasoisia kehittämis ehdotuksia edistetään vastuualueiden yksiköissä sekä vastuualue tasoisesti tunnistettuja kehittämis ehdotuksia toimialue tasolla.

3.6 Henkilöstö

Sisätautien vastuualueella on lääkäreitä 137, hoitohenkilöstöä 300, sekä hallinto- ja toimistohenkilöitä 39. Luvut sisältävät myös sijaiset.

Keuhko-, iho- ja allergiasairauksien vastuualueella on lääkäreitä 63, hoitohenkilöstöä 143, sekä hallinto- ja toimistohenkilöitä 19. Luvut sisältävät myös sijaiset.

Lisäksi toimialueen yhteisissä palveluissa on 1 lääkäri, hoitohenkilöstöä 8 (sisäiset sijaiset), sekä hallinto- ja toimistohenkilöitä 4.

Poissaolojen sijaistaminen tuotetaan omana palvelutuotantona. Tällä hetkellä hengityshalvauspotilaiden hoitopalvelun tuottaa yksityiset palveluntuottajat (Mehiläinen Oy tai Mesimarjasi Oy).

Ammattioikeuden tarkistaminen

Työ-, pätevyys- ja tutkintotodistukset toimitetaan työnantajalle, esihenkilölle, pätevyys- ja tutkintotodistukset, joiden perustella hänet on valittu tehtävään. Lähiesihenkilö varmistaa todistusten oikeellisuuden sekä työntekijän pätevyyden työhön ja tarvittaessa tarkistaa työntekijän oikeudet JulkiTerhikistä / JulkiSuosikista.

Toimialueen yksiköissä esihenkilöt tarkistavat työntekijöiden ammattioikeuden ennen työsuhteen alkamista. Laillistetun sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön tehtävissä tilapäisesti toimivien opiskelijoiden kohdalla esihenkilöt tarkistavat opiskelutodistuksen ja opintosuoritusotteen.

Rikostaustaote

Rikostaustaotteella tarkoitetaan rikosrekisteriotetta, joka on tarkoitettu esitettäväksi työnantajalle, viranomaiselle, oppilaitokselle tai vapaaehtoistoiminnan järjestäjälle Suomessa, kun henkilö ryhtyy toimimaan alaikäisten lasten (rikosrekisterilaki 6 §:n 2 mom.), ikäihmisten tai vammaisten henkilöiden (rikosrekisterilaki 6 §:n 4 mom.) kanssa.

Lisätietoja henkilöstölle: [Rekrytoinnin suunnittelussa huomioitavaa](#)

Rikostaustaote tulee esittää, jos henkilön työskentelyyn pysyväisluonteisesti ja olennaisesti kuuluu ilman huoltajan läsnäoloa tapahtuvaa alaikäisten kasvatusta, opetusta hoitoa tai muuta huolenpitoa taikka muuta työskentelyä henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa alaikäisen kanssa. Toimialueen yksiköistä vain allergiakeskuksessa lasten kanssa työskentelevän terveydenhuollon ammattilaisen tulee esittää työsuhteen alkaessa rikosrekisteriote. Rikosrekisteriotteen tulee olla ajantasainen, myöntöpäivämäärä saa olla korkeintaan kuusi kuukautta ennen työsuhteen alkua. Henkilöstösihteeri kirjaa PRIMA-järjestelmään päivämäärän, jolloin rikosrekisteriote on työnantajalle esitetty.

Perehdytys

Työturvallisuuslaki velvoittaa työnantajaa perehdyttämään työntekijän työhön ja työolosuhteisiin sekä työvälineiden oikeaan käyttöön ja turvallisiin työtapoihin.

Pirkanmaan hyvinvointialueella on laadittu yhtenäinen perehdytysprosessi ja perehdytyksen toimintamallit. Perehdytyksen tukena on myös sähköinen Intro-perehdytysjärjestelmä.

Lisätietoja henkilöstölle: [Perehdytys](#)

Toimialueen kummankin vastualueen kaikissa yksikössä on käytössä osaamisen varmistamiseksi perehdytysprosessi, jonka toteuttamisen tarkistamisesta ja varmistamisesta yksikön esihenkilö huolehtii. Perehdyttämisen piiriin kuuluvat kaikki toimialueen yksiköissä työskentelevät henkilöstöryhmät mukaan lukien osa-aikaiset, vuokratyöntekijät, kesätyöntekijät sekä kausityöntekijät. Lisäksi perehdytystä annetaan työkierron alkaessa ja työntekijän palatessa työhön pitkän poissaolon jälkeen. Perehdytyksestä huolehditaan myös silloin, kun työtehtävä on harvoin toistuvaa tai työhön liittyvissä muutostilanteissa, kuten uusien laitteiden ja järjestelmien käyttöönotossa. Perehtyminen organisaatioon ja työtehtäviin tapahtuu Intro-perehdytysjärjestelmässä tai muualla sijaitsevan materiaalin avulla tutustumalla työympäristöön, työtehtäviin ja työmenetelmiin, sekä perehtymällä osaamista tukeviin

aineistoihin ja materiaaleihin yhdessä nimetyn perehdyttäjän kanssa sekä osin myös itsenäisesti.

Henkilöstön osaamista arvioidaan ja seurataan yksilötasolla esihenkilön ja työntekijän kesken mm. työssä suoriutumisen kautta. Tarvittaessa esihenkilö puuttuu toteutumiseen työnjohdollisin keinoin. Lisäksi esihenkilö hyödyntää työyhteisön osaamistarpeiden tunnistamisessa sekä arvioinnissa edellisen vuoden toiminta- ja henkilöstöraportteja, asiakaspalautteita ym. toiminnan laatua kuvaavia tietoja. Vuosittaisissa kehityskeskusteluissa arvioidaan osaamista ja osaamisen kehittymistä sekä tehdään työntekijäkohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma. Henkilöstön käymät täydennyskoulutukset kirjataan HR-järjestelmään, josta henkilöstön käymiä täydennyskoulutuksia seurataan ja raportoidaan vuositason tasolla. Koko henkilöstö suorittaa myös hyvinvointialueen linjaamia välttämättömiä koulutuksia. Välttämättömien koulutusten listauksesta huolehditaan Pirkan tasoisesti.

Hengityshalvauspotilaiden hoidossa käytettävien palveluntuottajien kanssa tehtyyn hankintasopimukseen on kirjattu henkilöstön vaatimukset (osaamisvaatimukset, pätevyysvaatimukset, perehdytys ja täydennyskoulutus). Palveluntuottajan tulee noudattaa, mitä laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 40 §:ssä on säädetty yksityisen palveluntuottajan omavalvonnasta. Palveluntuottajalla tulee olla laadittuna lain mukainen omavalvontaohjelma, mikäli se tuottaa palveluja useammassa eri palveluyksikössä. Yksityisellä terveystalouden tuottajalla tulee olla laadittuna yksityisistä terveystalouksista annetun lain (377/2009) 6 §:n mukainen palveluyksikköä koskeva omavalvontasuunnitelma. Palveluntuottajan on toimitettava omavalvontasuunnitelma ja/tai omavalvontaohjelma vuosiraportoinnin yhteydessä. Toimialueella ei hoideta lapsihengityshalvauspotilaita. Palveluntuottajien tulee noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä valvontalain 28 §:n perusteella iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden parissa työskentelevistä työntekijöistä. Samoin palveluntuottajien tulee noudattaa työturvallisuuslain asettamat työnantajan turvallisuusvelvoitteet.

Työturvallisuuslain (738/2002, 9§) mukaan työnantajalla on oltava turvallisuuden ja terveellisuuden edistämiseksi ja työntekijöiden työkyvyn ylläpitämiseksi tarpeellista toimintaa varten ohjelma, joka kattaa työpaikan työolojen kehittämistarpeet ja työympäristöön liittyvien tekijöiden vaikutukset. Työsuojelulla tarkoitetaan kaikkea toimintaa, jolla edistetään työn turvallisuutta ja terveellisuutta, työyhteisön toimivuutta sekä henkilöstön toimintakyvyn ylläpitoa ja parantamista. Työsuojelu on lakisääteistä toimintaa (mm. työturvallisuuslaki ja laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta). Lisäksi työsuojelusta on kunta-alalla sovittu sopimuksella (kunnallisen alan työsuojelun yhteistoimintasopimus) ja Pirkanmaan hyvinvointialueen työsuojelun toimintaohjelma ohjaa työsuojelutoimintaa hyvinvointialueen eri tasoilla

Lisätietoa henkilöstölle: [Työsuojelun ja työhyvinvoinnin toimintaohjelma](#)

3.7 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seuranta

Riittävä ja osaava sekä palveluyksikön omavalvontaan sitoutunut henkilöstö on keskeinen tekijä palvelujen saatavuuden, laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa sekä palvelujen kehittämisessä.

Toimialueen kummallakin vastuualueella hoitohenkilökunnan riittävästä määrästä ja osaamistason varmistamisesta työvuoroissa vastaa yksikön osastonhoitaja. Hoitotyön kuormittavuutta ja henkilöstön riittävyyttä seurataan toimialueen vuodeosastoilla Rafaela-hoitoisuusluokituksen perusteella, joka tuottaa tietoa hoitotyön optimaalisen henkilöstömäärän suunnitteluun ja toteutumisen seurantaan. Hoitohenkilöstö koostuu pääsääntöisesti sairaanhoitajista. Kummallakin vastuualueella lääkäriresurssien riittävyydestä sekä virka- että päivystysaikana vastaa vastuualuejohtaja.

Äkillisten hoitohenkilökunnan poissaolojen sijaistamisessa käytetään ensisijaisesti yksikköön perehdytettyä sijaispoolin henkilökuntaa. Nämä hoitajat ovat toimialueen

omia työntekijöitä, jotka osaavat toimia useammassa yksikössä. He ovat saaneet perehdytyksen yksiköihin ja heiltä edellytetään samaa lääkehoidon osaamistasoa kuin yksiköiden omalta henkilöstöltä. Tarvittaessa oma henkilökunta tekee ylimääräisiä työvuoroja ja lisäksi hyödynnämme Kuntarekryn sijaispankkia. Poikkeustilanteissa, jos osaavaa hoitohenkilöstöä ei ole riittävästi, arvioidaan väliaikaisen sulun mahdollisuutta.

Henkilöstön riittävyttä ja työn kuormittavuutta arvioitaessa hyödynnetään asiakas- ja henkilöstöpalautteita, työterveyshuollon työpaikkaselvityksiä sekä työturvallisuus- ja vaaratapahtumailmoituksia. Henkilöstön riittävyttä ja määrää tarkastellaan vuositasolla toimialueen johdossa budjetin valmistelun yhteydessä.

3.8 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa toteutetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa siten, että sosiaalihuollon ja tarvittaessa muiden hallinnonalojen palvelut muodostavat asiakkaan edun mukaisen kokonaisuuden. Yhteisissä palveluissa, tai jos potilas muutoin tarvitsee sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon palveluja, on sovellettava niitä terveydenhuollon ja sosiaalihuollon säännöksiä, jotka parhaiten tarjoavat potilaan tuen tarpeita vastaavat palvelut ja lääketieteellisen hoidon.

Lisätietoja henkilöstölle: [Monialainen yhteistyö](#)

Perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen, järjestöjen ja yksityissektorin palveluiden tulee olla potilaalle kokonaisuus ilman toiminnallisia rajoja. Hoito- ja palveluketjut ovat Pirkanmaan hyvinvointialueelle sovellettuja, hoitosuosituksiin perustuvia kannanottoja hoitopäätösten tueksi ja työnjaon selkeyttämiseksi. Sisätautien ja keuhko-, iho- allergiasairauksien vastuualueilla on kuvattu hoitoketjuja ammattilaisten ja kokemusasiantuntijoiden tiiviissä ja moniammatillisessa yhteistyössä. Kummallakin vastuualueella käytössä olevat hoitoketjut pohjautuvat mm. näyttöön perustuvaan lääketieteeseen ja Käypä hoito -suosituksiin. Hoitoketjujen tavoitteena on turvata

asiakkaiden ja potilaiden hoidon ja palvelujen tarkoituksenmukaisuus ja sujuvuus yli organisaatiorajojen sekä eri ammattiryhmien kesken. Päämääränä on myös yhtenäistää hoitokäytäntöjä sekä selkiyttää tutkimusten ja hoidon porrastusta.

Lisätietoa: [Hoito- ja palveluketjut - pirha.fi](https://pirha.fi)

Sisätautien ja keuhko, -iho- ja allergiasairauksien vastuualueella hoidettavien työikäisten potilaiden hoidossa hyödynnetään tiivistä yhteistyötä myös työterveyshuollon kanssa, jolla tavoitellaan potilaiden työkyvyn ylläpitämistä. Sisätautien vastuualueella on käytössä työtetoimintamalli. Työlääketieteen poliklinikalla tutkitaan ja seurataan ammattitauteja ja työperäisiä sairauksia. Poliklinikka toimii hallinnollisesti osana Tays allergiakeskusta. Poliklinikan henkilökunta on työsuhteessa Työterveyslaitokseen, jolta Pirkanmaan hyvinvointialue ostaa poliklinikalla toimivien terveydenhuollon ammattilaisten työpanoksen erillisen sopimuksen mukaisesti. Poliklinikan esihenkilönä toimii ylilääkäri.

Keuhkosairauksien Hengitystukiyksiköstä toteutetaan säännöllistä yhteistyötä hengityshalvauspotilaiden kotihoidon palveluntuottajien kanssa puhelimitse, sähköpostilla ja seurantakokouksin. Palveluntuottajat raportoivat kirjallisesti neljännesvuosittain palvelun laadusta. Hengitystukiyksiköstä koordinoidaan potilaiden hoitoa kotiin: lääkehuoltoa Sairaala-apteekista, hoitotarvikkeita Tuomi Logistiikasta, apuvälineet alueellisesta apuvälinekeskuksesta ja lääkinnällisen kuntoutuksen toteuttamisesta eri palveluntuottajien kanssa. Hengitystukiyksiköstä ollaan yhteydessä Hengityshalvauspotilaiden yhdistykseen Hengitystuki ry:n, kun tarvitaan tietoutta hoidon järjestämisen organisointiin. Uusi vammaispalvelulaki tuli voimaan 1.1.2025, jonka myötä hengityshalvauspotilaiden hoidon järjestelyt tulevat muuttumaan viimeistään kolmen vuoden siirtymäajan päättyessä 31.12.2027, tai potilaiden halutessa jo aiemminkin. Potilaita kutsutaan jatkossa hengityslaitteen varassa eläviksi henkilöiksi, ja heidän palvelunsa järjestetään pääosin vammaispalveluiden kautta. Keuhkosairauksien järjestämis- ja seurantavastuulle jäävät hengityksen tukihoitot (hengitysapuvälineet).

Erikoissairaanhoidon osastopotilaista merkittävä osa siirtyy jatkohoitoon lähisairaalat toimialueen osastoille – kampussairaaloihin tai lähipalvelusairaaloihin. Jatkohoitoon pääsyssä on pitkään ollut suuria ongelmia. Keskeinen syy on se, etteivät lähisairaalat toimialueen potilaat ole päässeet yhteisöllisiin tai ympärivuorokautisiin asumispalveluihin vaan kuormittavat tarpeettomasti vuodeosastokapasiteettia. Tästä on seurannut se, etteivät erikoissairaanhoidon potilaat ole päässeet sujuvasti jatkohoitoon.

Jatkohoitoon liittyviä ongelmia käsitellään säännöllisesti viikoittaisissa päivittäisjohtamisen kokouksissa sekä sairaalapalvelulinjan johtoryhmässä. Ikäihmisten ja vammaisten palvelulinjan kanssa ongelmiin etsitään ratkaisuja hyvinvointialueen sotejohtajan nimeämässä sairaalasta asumisen palveluihin odottavien tilannekuvaryhmässä sekä hyvinvointialueen johtajan nimeämässä erityisryhmien asumisen työryhmässä.

Hoitoon liittyvien infektioiden torjunnalla on keskeinen rooli potilasturvallisuuden edistämisessä. Sisätautien vastuualueeseen kuuluvan Taysin infektioyksikön asiantuntijat sekä Pirkan muissa yksiköissä työskentelevät hygienia- ja tartuntatautihoitajat sekä tartuntatautilääkärit ohjaavat sekä tukevat Pirkanmaan alueen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköitä infektioiden ja lääkkeille erittäin vastustuskykyisten mikrobien torjunnassa sekä auttavat epidemioiden selvittämisessä.

Sisätautien vastuualue vastaa Pirkanmaan hyvinvointialueella toimivasta diabeteksen ohjausverkostosta, koordinoi hyvinvointialueen diabeteksen hoidon työnjakoa sekä ohjeistaa hoitotarvikkeiden käyttöä.

3.9 Toimitilat, välineet ja lääkinnälliset laitteet

Toimitilat ja välineet

Kiinteistöhallinta ja toimitilapalvelut tuottaa vuokrauksen, tilahallinnan, rakennuttamisen ja ylläpidon palvelut sekä turvallisuuspalvelut. Tilojen kiinteistöhoitoon sisältyvät tilojen kiinteiden rakenteiden ja verkostojen hoito ja huoltotyöt. Kiinteistön, teknisten verkostojen sekä laitteiden ja palohälytysten valvonta on keskitetty Monivalvomoon (p.65700), joka on miehitetty 24 h/vrk vuoden jokaisena päivänä.

Monivalvomopäivystäjä vastaa iltaisin ja yöaikana turvallisuudesta yhteistyössä vartijoiden kanssa ja teknisestä valvonnasta sekä päivystysluonteisten teknisten palveluiden tuottamisesta. Kiinteistöjen ja tilojen ylläpitopalveluita voi tilata Paketti-palvelusta.

Lisätietoa henkilöstölle:

[B-rakennuksen turvallisuusjärjestelyt - intraohjeet - intra.pirha.fi](#)

[E-rakennuksen turvallisuusjärjestelyt - intraohjeet - intra.pirha.fi](#)

[F-rakennuksen turvallisuusjärjestelyt - intraohjeet - intra.pirha.fi](#)

[A-rakennuksen turvallisuusjärjestelyt - intraohjeet - intra.pirha.fi](#)

[Finn-Medi 1-5 - intraohjeet - intra.pirha.fi](#)

[Jäteohjeet - intra.pirha.fi](#)

[Puhdistustyö - intra.pirha.fi](#)

Toimialueen yksiköiden esihenkilöt ja henkilökunta yhdessä huolehtivat päivittäisessä toiminnassa yksikkönsä toimitilojen turvallisuudesta ja siitä, että yksikössä ei ole käytössä epäasianmukaisia ja turvallisuusriskin muodostavia välineitä. Yksiköissä noudatetaan Pirhan turvallisuusohjeita, jotka on koottu intra-sivustolle. Lisäksi yksiköissä suoritetaan vähintään kerran vuodessa turvallisuuskävely, jolla varmistetaan toimintaympäristön turvallisuus. Vikaantuneet välineet toimitetaan tarvittaessa huoltoon tai poistetaan käytöstä. Henkilökuntaa koulutetaan välineiden käyttöön perehdytysvaiheessa sekä aina tarvittaessa osaamisen varmistamiseksi.

Lisätietoa henkilöstölle: [Kiinteistö- ja toimitilaturvallisuus - intra.pirha.fi](#)

Työturvallisuusriskit kartoitetaan ja tunnistetut vaara- ja haittatekijät on poistettava mahdollisuuksien mukaan. Jos vaaratekijää ei voida poistaa, niin jäljelle jääneen haitan ja vaaran merkitys työntekijöiden ja esihenkilön terveydelle ja turvallisuudelle arvioidaan. Esihenkilön vastuulla on huolehtia työturvallisuusriskien selvittämisestä ja tunnistamisesta moniammatillisesti jokaisessa työyksikössä. Riskien arviointi on merkittävä osa jatkuvaa turvallisuusjohtamista. Riskien arvioinnissa käytetään [Granite](#) - riskienarviointiohjelmää. Granite- riskiarviointiohjelmää päivitetään yksiköittäin kaksi kertaa vuodessa ja aina tilanteiden muuttuessa. Työturvallisuusriskien vähentämisen vastuussa ovat esihenkilöt ja johto, mutta toimenpiteitä vastuutetaan myös muille työntekijöille heidän osaamisensa huomioiden.

Tartuntatautilaki velvoittaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköitä torjumaan hoitoon liittyviä infektioita sekä lääkkeille erittäin vastustuskykyisiä mikrobeja. Tartuntatautilain mukaan jokaisen toimintayksikön ja sen johtajan on huolehdittava tartunnan torjunnasta, potilaiden, asiakkaiden ja henkilökunnan tarkoituksenmukaisesta suojauksesta ja sijoittamisesta sekä mikrobilääkkeiden asianmukaisesta käytöstä. Toimialueen kummallakin vastuualueella noudatetaan toiminnassa hygieniayksikön laatimia toimintaohjeistuksia. Infektioturvallisuusosaaminen henkilöstön päivittäisessä työssä on myös osa systemaattista perehdytysohjelmaa. Lisäksi toimialueella kummankin vastuualueen jokaiseen yksikköön on nimetty infektioidentorjunnan yhdyshenkilöt, jotka muodostavat toimialueen neljä kertaa vuodessa kokoontuvan verkoston. Kummankin vastuualueen yksiköissä infektioturvallisuuteen liittyviä asioita pidetään systemaattisesti esillä, ja infektioturvallisuutta kuvaavia sairaalapalvelulinjatasoisia sovittuja toimia ja mittareita seurataan.

Lääkinnälliset laitteet

Toimialueen yksiköissä on käytössä paljon lääkinnällisiä laitteita. Kaikilla toimialueen yksiköissä työskentelevillä henkilöillä, jotka käyttävät lääkinnällistä laitetta, on sen turvallisen käytön vaatima koulutus ja kokemus. Tämä varmistetaan yksiköiden perehdytysprosesseilla sekä jatkuvalla kouluttamisella. Yksikön esihenkilöt vastaavat turvallisuudesta ja mahdollisista ilmoituksista.

Kummankin vastualueen jokaisessa yksikössä on nimetty laiteyhdyshenkilö. Laiteyhdyshenkilöitä voi olla yksi tai useampi riippuen yksikön koosta sekä lääkinnällisten laitteiden määrästä ja vaativuudesta. Esihenkilö arvioi laiteyhdyshenkilöiden sopivan määrän. Laiteyhdyshenkilö tuntee oman yksikkönsä työn erityispiirteet ja työssä tarvittavat lääkinnälliset laitteet. Yhdyshenkilön tehtäviin kuuluu mm. uusien työntekijöiden ja laitteiden perehdytys, käytössä olevien laitteiden kertaus, tiedottaminen, toiminnan seuraaminen ja kehittäminen, sekä ohjeiden ylläpito. Laiteyhdyshenkilö osallistuu myös laiteosaamisen riskien arviointiin. Riskien perusteella hän määrittelee laitekohtaiset osaamisvaatimukset yhdessä esihenkilönsä kanssa. Laiteosaamisen arvioimiseksi jokaisessa yksikössä on oma laiteajokortti, jonka toteuttamisen tarkistamisesta ja varmistamisesta esihenkilö huolehtii. Laiteyhdyshenkilö osallistuu myös aktiivisesti laiteturvallisuuteen ja lääkinnällisiin laitteisiin liittyviin koulutuksiin ja päivittää omaa osaamistaan. Laiteyhdyshenkilö toimii yhteistyössä ammattimaisen käyttäjän vastuuhenkilön kanssa (Istekki).

Kaikilla yksiköillä on tieto käytössään olevista, edelleen luovuttamistaan tai muutoin hallinnassa olevista sekä potilaaseen asennetuista laitteista.

Käytössä olevissa laitteissa tai sen mukana on turvallisen käytön kannalta tarpeelliset merkinnät ja käyttöohjeet. Laitteita käytetään valmistajan ilmoittaman käyttötarkoituksen ja -ohjeistuksen mukaisesti. Laite säädetään, ylläpidetään ja huolletaan valmistajan ohjeistuksen mukaisesti ja muutoin asianmukaisesti. Lääkintätekniikan yksikön tehtävänä on vastata lääkinnällisten laitteiden elinkaaren aikaisista tukipalveluista

sisältäen laitteiden ennakoidut huollot, kunnossapidon ja laitteiden poistot sekä lääkintätekniikan asiantuntijapalvelut. Istekki Oy tuottaa lääkintätekniikan päivittäiset huolto- ja ylläpitopalvelut. Lääkinnällisten laitteiden viankorjauksiin, huoltoihin ja tukipalveluihin liittyvissä asioissa tehdään palvelupyyntö Paketin kautta laitteessa olevan tunnusnumeron avulla. Käytettäessä laitteen tunnusnumeroa pyyntö ohjautuu automaattisesti oikealle huoltoyksikölle.

Fimealle tehtävästä ilmoituksesta vastaa tapahtumayksikön esihenkilö. Ilmoitus tehdään Pirkanmaan hyvinvointialueen HaiPro-ympäristön kautta, mikäli tapahtumasta on tehty asiakas- ja potilasturvallisuusilmoitus, tai Fimean verkkosivulla olevalla lomakkeella. Yksikön esihenkilö vastaa tapahtuman ilmoittamisesta myös laitteen valmistajalle, maahantuojalle tai jakelijalle, sillä valmistajalla on ensisijainen vastuu tuotteen vaatimustenmukaisuudesta.

Esihenkilö voi sopia yhteistyökumppani Istekin kanssa, että Istekin laiteasiantuntija tekee ilmoituksen valmistajalle ja toimittaa tarkemmat tiedot laitteen toiminnassa havaituista ongelmista

Lisätietoja: [Laki lääkinnällisistä laitteista \(719/2021\) - Finlex.fi](#)

Lisätietoja henkilöstölle: [Lääkintätekniikka](#)

Säteilyn käytön turvallisuus

Ei koske toimialueen yksiköitä.

Lisätietoja henkilöstölle: [Säteilyturvallisuus](#)

3.10 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö

Tietojärjestelmät

Uusille tietojärjestelmille ja sovelluksille tehdään tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta tietoturva-arviointi aina ennen käyttöönottoa. Tietoturva-arviointi tehdään myös järjestelmän muuttuessa oleellisesti. Tietoturva-arviointi sisältää myös tietojärjestelmän käyttöön liittyvän riskiarvion. Tietojärjestelmille tehdään riskiarviointi kolmen vuoden välein tai kun järjestelmä oleellisesti muuttuu.

Yksikössä käytettävien teknisten laitteiden ja teknologian soveltuvuus ja asianmukaisuus varmistetaan aina keskitetysti Pirhan tietohallinnon kautta. Käyttöönoton opastukset tapahtuvat keskitetysti joko tietohallinnon tai IsteKin toimesta.

Perustietotekniikkayksikkö huolehtii siitä, että hyvinvointialueen henkilökunnalla on käytössään tarvitsemansa työasemat, perusohjelmat ja tietoliikenne. Lääkintälaitteisiin liittyvä tietotekniikka ei kuulu perustietotekniikan toiminnan piiriin. Perustietotekniikka hallinnoi hyvinvointialueen laitepoolia. Sieltä yksiköt tilaavat tarvitsemansa tietokoneet ja muut peruslaitteet käyttöönsä. Laitepoolin työasemat ovat vakioituja, yhteiskäyttöisiä ja perusohjelmiltaan samanlaisia.

Viestintäteknologiayksikkö huolehtii siitä, että hyvinvointialueen henkilökunnalla on käytössä tarvittavat puhe- ja mobiililaitteet sekä niihin liittyvät operaattori-, puheverkko- ja viestipalvelut. Viestintäteknikan palveluihin kuuluvat myös AV- ja Info-järjestelmäratkaisut, takaisinsoitto-, hoitajakutsu- ja henkilöturvaratkaisut, Itseilmoittautumisen ratkaisut sekä kuulutusverkon ylläpito.

Vikatilanteissa yksikössä noudatetaan Pirhan ohjeistuksia, jotka tietojärjestelmäkohtaisesti löytyvät intran sivuilta. Pirhan käyttötukeen tehdään ilmoitus mahdollisesta vikatilanteesta. Lisäksi seurataan intran tiedotuksia mahdollisista vikatilanteista. Ennalta tiedossa oleviin käyttökatkoihin varaudutaan intran ohjeiden mukaisesti ja huolehditaan, että yksikön henkilöstö toimii ohjeistuksien mukaisesti.

Tietosuoja ja tietoturva

Tietosuoja ja tietoturva ovat osa hyvinvointialueen päivittäistä toimintaa ja jokainen henkilöstön jäsen on vastuussa omalta osaltaan näiden toteutumisesta.

Hyvinvointialueen tietosuoja- ja tietoturvapoliittikan mukaan johdolla on kokonaisvastuu tietosuoja- ja tietoturvatyön johtamisesta, rekisterinpidosta sekä resursoinnista.

Jokainen uusi työntekijä käy pakolliset tietosuoja- ja tietoturvaosiot läpi osana perehdytystään, ja koko henkilöstön on läpäistävä pakollinen peruskoulutus kahden vuoden välein.

Tietoturvasuunnitelma on tehty Pirha-tasoisesti. Toimialueen kaikissa yksikössä noudatetaan yleisiä ohjeistuksia.

Tietosuoja ja tietoturva ovat koko henkilöstön asia ja osa toimialueen yksiköiden päivittäistä toimintaa ja riskienhallintaa. Jokainen esihenkilö varmistaa, että tietosuoja- ja tietoturvamääräykset ja -ohjeet perehdytetään ja koulutetaan hänen alaiselleen henkilöstölle.

Tietosuoja- ja tietoturvakoulutusvaatimukset koskevat koko toimialueen henkilöstöä. Tietosuoja ja tietoturvallisuus on sisällytetty perehdytysprosessiin. Pakollista koulutusta järjestetään koko henkilöstölle määräajoin tietoturvasuunnitelman mukaisesti. Työntekijän tai viranhaltijan roolin tai tehtävien mukaista kohdennettua koulutusta järjestetään tarpeen mukaan.

Toimialueella tietoturvan ja -suojan toteutumista tuetaan ja seurataan kummallekin vastuualueelle nimetyn vastuuhenkilön avulla, sekä johtoryhmässä.

Tietoturvasuunnitelma

Hyvinvointialue on sosiaali- ja terveystieteiden järjestäjänä laatinut tietosuoja- ja tietoturva- ja tietojärjestelmien turvallista käyttöä koskevan tietoturvasuunnitelman.

Tietoturvasuunnitelma ei ole julkinen asiakirja, mutta sen voi pyytää luettavaksi

tietosuojavastaavalta tai tietoturvavastaavalta. Suunnitelmaa täydennetään ja päivitetään tarpeen mukaan vastaamaan lainsäädäntöä ja Pirkanmaan hyvinvointialueen prosesseja. Tietoturvasuunnitelma on laadittu 28.3.2023, ja sitä on päivitetty viimeksi 11.10.2024.

tietosuojavastaava Katja Rajala
tietoturvavastaava Henry Davidsson

Lisätietoja henkilöstölle: [Tietosuoja- ja tietoturvaohjeet](#)

Tietoturvasuunnitelma on Pirha-tasoinen ei-julkinen asiakirja.

3.11 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja

Tietosuoja on perusoikeus, joka turvaa rekisteröidyn (henkilön, jonka tietoja käsitellään) oikeuksien ja vapauksien toteutumisen henkilötietojen käsittelyssä. Henkilötietojen käsittelyn on aina perustuttava lakiin. Henkilötietojen käsittelyn on oltava asianmukaista ja tapahduttava aina tiettyä tarkoitusta varten joko asianomaisen henkilön suostumuksella tai muulla laissa säädetyllä perusteella.

Lisätietoja: [Tietosuoja - pirha.fi](#)

Lisätietoja henkilöstölle: [Tietosuoja- ja tietoturvaohjeet](#)

Toimialueen yksiköissä henkilötietojen käsittely on suunniteltua eikä henkilötietoja saa käsitellä muihin kuin etukäteen määriteltyihin tarkoituksiin. Tietojärjestelmien ja tietojen käyttö on sallittua vain työtehtävien edellyttämässä laajuudessa.

Tietojärjestelmän käyttäjän on hyväksyttävä tietojen ja tietojärjestelmien käyttö- ja salassapitositoumus ennen kuin hänelle myönnetään pääsy tietojärjestelmiin.

Kaikki tietosuoja- ja tietoturvatapahtumat rekisteröidään ja raportoidaan. Tahallinen ohjeiden ja määräysten noudattamatta jättäminen katsotaan rikkomukseksi. Havaitusta väärinkäytöksestä tai pistokokeena havaitusta väärinkäytöksestä raportoidaan ja tiedotetaan lähintä esihenkilöä, prosessin omistajaa sekä muita tarvittavia vastuuhenkilöitä väärinkäytöksestä riippuen. Väärinkäytökset on sanktioitu ja menettelytavat on kuvattu henkilöstöhallinnon ohjeistuksessa.

Henkilötietojen tietoturvaloukkauksella eli tietosuojapoikkeamalla tarkoitetaan tapahtumaa, jonka seurauksena henkilötietoja tuhoutuu, häviää, muuttuu, henkilötietoja luovutetaan luvattomasti tai niihin pääsee käsiksi taho, jolla ei ole käsittelyoikeutta.

Tietoturvaloukkauksen ja muiden häiriötilanteiden käsittely tulee aloittaa välittömästi, kun tapahtunut on tullut tietoon. Jos ei ole varma, onko kyseessä tietoturvaloukkaus vai muu häiriötilanne, asian voi aina varmistaa esihenkilöltä, tietosuojatiimiltä tai tietohallinnosta.

Toimintatapa tilanteissa:

1. työntekijä havaitsee tai saa tietoonsa tietosuojapoikkeaman.

2. Työntekijä selvittää heti tarkemmin, mitä on tapahtunut. Jos kyse on väärin luovutetusta aineistosta, pyytää palauttamaan sen:

- Henkilökohtaisesti yksikköön, josta aineisto on lähetetty tai annettu
- Postitse kirjaamoon: Pirkanmaan hyvinvointialue/kirjaamo, PL 272, 33101 Tampere; lähettämistä varten voi antaa vastauslähetystiedot.

3. Työntekijä ilmoittaa poikkeamasta välittömästi yksikkönsä esihenkilölle ja tekee Haipro-tietoturvailmoituksen,

4. Työntekijä tai esihenkilö ilmoittaa poikkeamasta viivästyksettä myös tietosuojatiimille

5. Tietosuojatiimi ilmoittaa poikkeamasta tietosuojavaikuttetun toimistoon 72 tunnin kuluessa.

6. Esihenkilö ilmoittaa tapahtuneesta asianosaisille eli potilaille, asiakkaille tai työntekijöille, joiden henkilötiedoista on kyse. Tietosuojatiimi tukee esihenkilöä prosessissa.

Ilmoitus on tehtävä ilman aiheetonta viivästystä.

Lähtökohtaisesti yksikön esihenkilö ilmoittaa puhelimitse.

Tietosuojatiimin jäsen laatii yhdessä esihenkilön tai muun tarvittavan tahon kanssa kirjallisen ilmoituksen.

Yksikössä toteutetaan korjaavat toimet, kuten asiakas- tai potilaskertomuksen korjaaminen ja kirjeen postittaminen oikealle asiakkaalle.

3.12 Lääkehoitosuunnitelma

Pirkanmaan hyvinvointialueen lääkehoitosuunnitelmassa, joka pohjautuu sosiaali- ja terveysministeriön Turvallinen lääkehoito -oppaaseen, kuvataan yhteiset linjaukset lääkehoidon toteuttamisen käytäntöihin sekä palvelulinjoilla toteutettavan lääkehoidon erityispiirteet. Palvelulinjojen lääkehoitosuunnitelmissa kuvataan palvelulinjan toimi- ja vastuualueilla toteutettava lääkehoito ja yhtenäiset toimintakäytännöt lääkitysturvallisuuden varmistamiseksi. Jokaisessa lääkehoitoa toteuttavassa yksikössä tulee lisäksi olla oma tarkentava, yksikkökohtainen lääkehoitosuunnitelma. Yksikön esihenkilö vastaa yksikön lääkehoitosuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä.

Pirkanmaan hyvinvointialueen lääkehoitosuunnitelma sekä jatkossa palvelulinjatasoiset lääkehoitosuunnitelmat löytyvät henkilöstölle lääkitysturvallisuussivustolta. Sivustolta löytyy myös muita lääkehoidon toimintaohjeita.

Lisätietoja henkilöstölle: [Lääkitysturvallisuus](#)

Toimialueelle on laadittu yhteinen hyvinvointialueen ja sairaalapalvelulinjan lääkehoitosuunnitelmaan perustuva lääkehoitosuunnitelma, joka kattaa yksikön lääkehoidon toteutuksen periaatteet, prosessit ja toimintamallit. Lisäksi toimialueen lääkehoitosuunnitelman liitteenä on tarkentavat lääkehoitosuunnitelmat, joissa on kuvattu yksikkökohtaiset erityispiirteet. Lääkehoitosuunnitelman mahdolliset muutokset käydään vastuualue- ja yksikötasoisesti läpi. Lääkehoitosuunnitelman läpikäynti kuuluu

systemaattisesti perehdytysohjelmaan, ja se todennetaan yksiköiden esihenkilöille tuotetun lukukuittauksen avulla sähköisessä perehdytysjärjestelmässä tai muulla tavalla.

Lääkehoidon asianmukaisuudesta ja lääkehoitosuunnitelman toteutumisesta vastaavat yksikön esihenkilöt päivittäisessä työssä.

Toimialueen lääkehoitosuunnitelman päivityksestä vastaavat vastuualuejohtajat sekä sisätautien vastuualueen ylihoitaja. Yksiköiden lääkehoitosuunnitelmien päivityksestä vastaavat yksiköiden toimintaa johtavat lääkärit ja osastonhoitajat. Toimialueen lääkehoitosuunnitelman hyväksyy toimialuejohtaja johtoryhmäkäsittelyn jälkeen, yksikkökohtaiset tarkentavat suunnitelmat hyväksyy yksikön toiminnasta vastaava lääkäri. Toimialueen yhteinen lääkehoitosuunnitelma sekä yksikkökohtaiset suunnitelmat päivitetään vähintään kerran vuodessa tai toimintaohjeiden muuttuessa. Toimialueen ja yksiköiden lääkehoitosuunnitelmat säilytetään tulostettuna yksiköiden lääkehuoneessa sekä toimialueen intrasivulla sähköisenä.

Lääkehoitosuunnitelma on päivitetty 18.12.2024

3.13 Infektioiden torjunta

Tartuntatautilaki velvoittaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköitä torjumaan hoitoon liittyviä infektioita sekä lääkkeille erittäin vastustuskykyisiä mikrobeja.

Tartuntatautilain mukaan jokaisen toimintayksikön ja sen johtajan on huolehdittava tartunnan torjunnasta, potilaiden, asiakkaiden ja henkilökunnan tarkoituksenmukaisesta suojauksesta ja sijoittamisesta sekä mikrobilääkkeiden asianmukaisesta käytöstä.

Lisätietoja: [Infektioiden torjunta ja hoito - pirha.fi](https://pirha.fi/infektioiden-torjunta-ja-hoito)

Lisätietoja henkilöstölle: [Infektioiden torjunnan omavalvonta sote-yksiköissä](#)

Toimialueen yksiköissä noudatetaan hygieniayksikön laatimia toimintaohjeistuksia. Infektioturvallisuusosaaminen henkilöstön päivittäisessä työssä on myös osa systemaattista perehdytysohjelmaa. Jokaiseen yksikköön on nimetty infektioiden torjunnan yhdyshenkilö, joka kuuluu toimialueetasoisesti muodostettuun neljä kertaa vuodessa kokoontuvaan verkostoon. Yhdyshenkilön tehtävänä on pitää yksikössä infektioturvallisuuteen liittyviä asioita systemaattisesti esillä, seurata ja kehittää infektioturvallisuutta, sekä huolehtia yksikön ajantasaisista ohjeistuksista ja osaamisesta yhdessä esihenkilön kanssa. Ajantasaiset infektioiden torjuntaohjeet ovat henkilöstölle saatavilla intrasivustolla.

Infektioturvallisuuden toteutumista seurataan yksikkötason lisäksi säännöllisesti myös toimialueen johtoryhmässä.

4 Omavalvonnan riskienhallinta

Turvallisuuskulttuuri luo perustan organisaation riskienhallinnalle.

Jokaisen työntekijän tulee ottaa vastuu, arvioida tilanteita ja työtään asiakkaaseen ja potilaaseen kohdistuvien riskien kannalta ja kehittää toimintaa jatkuvasti turvallisemmaksi.

4.1 Riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen

Riskienhallinnan vastuut

Toimialueen jokaisen työntekijän perustehtävään sisältyy periaate: havainnoi turvallisuuteen liittyviä tapahtumia, ilmoittaa niistä ja vaikuttaa turvallisuuteen osallistumalla korjaavien ja ehkäisevien toimien suunnitteluun ja toteutukseen. Hoitoon tai palveluun liittyvät vaaratapahtumat ja epäkohdat käsitellään viipymättä.

Jos työntekijä havaitsee tehtävissään tai saa tietoonsa asiakkaan tai potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa vaaratapahtuman, epäkohdan, ilmeisen epäkohdan uhan tai muun lainvastaisuuden, jossa asiakkaan tai potilaan palvelu tai hoito vaarantuu tai olisi voinut vaarantua, ja asiakkaalle tai potilaalle on aiheutunut tai olisi voinut aiheutua haittaa, on hänen ilmoitettava tästä viipymättä. Ilmoitus tehdään asiakas- ja potilasturvallisuusilmoituslomakkeella hyvinvointialueen HaiPro-järjestelmään. Lisäksi HaiPro-järjestelmään tehdään ilmoituksia liittyen työturvallisuuteen, toimintaympäristöön sekä tietosuojaan ja tietoturvaan.

Yksiköiden esihenkilöt vastaavat siitä, että tarvittavat korjaavat ja ehkäisevät toimet suunnitellaan ja toteutetaan tapahtumien toistumisen estämiseksi, ja että toimien vaikutuksia seurataan. Esihenkilöt huolehtivat, että ilmoitettuja tapahtumia ja niiden perusteella suunniteltuja ja toteutettuja korjaavia ja ehkäiseviä toimia käsitellään säännöllisesti yksikössä.

Esihenkilö informoi toiminnasta vastaavaa vastuualuejohtajaa tai vastuuyksikön päällikköä viipymättä merkittävistä ongelmista sekä toimintaa uhkaavista keskeisistä riskeistä ja niiden hallinnan riittämättömyydestä.

Toimialuetasoisesti kokonaisvaltaisesta riskienhallinnasta vastaa toimialuejohtaja sekä kummankin vastuualueen vastuualuejohtajat ja ylihoitajat. Riskienhallintakokonaisuutta seurataan toimialueen johtoryhmässä neljä kertaa vuodessa.

Riskien tunnistaminen ja arvioiminen

Toimialueella riskien tunnistamisessa ja arvioinnissa hyödynnetään [Granite](#) – riskienarviointiohjelmaa sekä HaiPro raportointityökalua.

Granite- riskiarviointiohjelmaa päivitetään yksiköittäin kaksi kertaa vuodessa ja aina tilanteiden muuttuessa. Lisäksi toimialueella on käytössä Graniten kokonaisvaltainen riskienhallintaosuus, jota hyödynnetään toimialuetasoisessa riskien tunnistamisessa ja arvioinnissa.

Riskejä tunnistetaan ja arvioidaan toimialueen jokaisessa yksikössä esihenkilöiden ja henkilöstön yhteistyönä. Toimialueen johtoryhmässä riskejä tunnistetaan ja arvioidaan kolme kertaa vuodessa, sekä seurataan toimenpiteiden riittävyyttä.

Lisätietoja henkilöstölle: [Riskienhallinta](#)

4.2 Riskienhallinnan keinot sekä epäkohtien ja puutteiden käsittely

Toiminnan suunnittelulla ehkäistään ennalta tunnistettujen riskien toteutumista. Hyvinvointialueella on käytössä järjestelmä (HaiPro), johon työntekijä ilmoittaa asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyvät vaaratapahtumat, epäkohdat tai epäkohdan uhat sekä työturvallisuuteen, toimintaympäristöön, tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvät havainnot ja tapahtumat.

Sote-valvontalain 29 § velvoittaa hyvinvointialueen henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai alihankkijana toimivan henkilön **ilmoittamaan viipymättä** palveluyksikön vastuuhenkilölle tai muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään **huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan tai potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa taikka muun lainvastaisuuden**.

Palveluyksikön esihenkilöt vastaavat ilmoitusten käsittelystä, tarvittavien korjaavien ja ehkäisevien toimien suunnittelusta ja toteutuksesta tapahtumien toistumisen estämiseksi. Esihenkilö voi käyttää tapahtumien selvittämisessä palveluyksikön turvallisuusasiantuntijoita (esimerkiksi lääkevastaavat), mutta esihenkilö päättää toimenpiteistä. Esihenkilöiden tulee käsitellä tapahtumia säännöllisesti yhdessä henkilöstön kanssa. Esihenkilö vastaa suunnitelmien ja toteutettujen toimien kirjaamisesta ja seuraa toteutettujen toimien vaikutuksia.

Asiakkaan tai potilaan palveluun, hoivaan tai hoitoon liittyvästä vakavasta vaaratapahtumasta käynnistetään vakavan vaaratapahtuman tutkinta tai vaaratapahtuman perusteellinen tarkastelu.

Lisätietoja henkilöstölle: [Vakavan vaaratapahtuman tutkinta](#)

Lisätietoja henkilöstölle: [Vaaratapahtumat ja epäkohtailmoitukset](#)

Toimialueella yhteisesti tunnistettuja riskejä käsitellään säännöllisesti kolme kertaa vuodessa johtoryhmässä ja vastuualueiden johtotiimeissä. Ajantasaiset tiedot riskeistä koostetaan Haipro- sekä Granite-järjestelmistä. Työturvallisuusriskit arvioidaan lakisääteisellä tavalla ja kattavuudella. Yksiköiden esihenkilöt vastaavat omalta osaltaan yksiköiden kokonaisturvallisuudesta. Toimialueen jokaiseen yksikköön on nimetty turvallisuusyhdyshenkilö, joka tekee tiivistä yhteistyötä yksikön esihenkilön sekä lääke- ja laitevastaavien kanssa kokonaisturvallisuuden parantamiseksi.

Toimialueella tehdään systemaattisesti työtä sen eteen, että kaikissa yksiköissä toimitaan yhtenäisten turvallisuus- ja riskienhallintakäytäntöjen perusteella. Toimialueelle on tehty yhtenäinen lääkehoitosuunnitelma sekä elvytyskäsikirja. Sisäistä turvallisuusauditointia toteutetaan esimerkiksi turvallisuus- ja tietosuoja/tietoturvakävelyiden kävelyiden avulla. Toimialueen turvallisuusyhdyshenkilöiden verkosto kokoontuu neljä kertaa vuodessa. Lisäksi toimialueella järjestetään kerran vuodessa koko henkilöstölle suunnattu turvallisuuspäivä, jonka sisältö suunnitellaan ajankohtaisiin turvallisuusteemoihin liittyen.

Toimialueen yksiköissä esihenkilöt vastaavat yksiköiden haipro- ilmoitusten käsittelystä, tarvittavien korjaavien ja ehkäisevien toimien suunnittelusta ja toteutuksesta tapahtumien toistumisen estämiseksi. Tapahtumia käydään läpi säännöllisesti yhdessä henkilöstön kanssa esimerkiksi osastotunneilla. Esihenkilö vastaa suunnitelmien ja toteutettujen toimien kirjaamisesta ja seuraa toteutettujen toimien vaikutuksia.

Esihenkilö informoi vastuualuejohtajaa tai vastuuyksikön päällikköä viipymättä merkittävistä ongelmista sekä toimintaa uhkaavista keskeisistä riskeistä ja niiden hallinnan riittämättömyydestä. Vastuualuejohtaja huolehtii, että kooste vastuualueella tai vastuuyksikössä ilmoitetuista vaaratapahtumista ja epäkohdista sekä suunnitelluista ja toteutetuista korjaavista ja ehkäisevistä toimenpiteistä käsitellään vastuualueen tai vastuuyksikön esihenkilöiden kesken vähintään kolmen kuukauden välein.

Vastuualuejohtaja informoi toimialuejohtajaa ja palvelulinjajohtajaa viipymättä merkittävistä ongelmista sekä toimintaa uhkaavista keskeisistä riskeistä ja niiden hallinnan riittämättömyydestä, sekä toimittaa koosteen toimialuejohtajalle ja palvelulinjajohtajalle kolmen kuukauden välein. Vakavien vaaratapahtumien selvittämiseksi toimialueen kummallakin vastuualueella hyödynnetään tarvittaessa vakavan vaaratapahtuman tutkinta- tai tarkastelutoimintamallia. Vakavaan tapahtumaan osallisille työntekijöille järjestetään esihenkilön toimesta tarvittaessa tukea. Esihenkilö varmistaa, että potilaalle tai läheisille on viestitetty tapahtuneesta (hoitava lääkäri).

Toimialueen yksiköissä Haipro-ilmoitusten perusteella tunnistetut asiakas- ja potilasturvallisuusriskit liittyvät lääke- ja nestehoitoon, tiedonkulkuun/tiedonhallintaan, muuhun hoitoon tai seurantaan, hoidon järjestelyihin tai saatavuuteen sekä tapaturmiin ja onnettomuuksiin.

Toimialueella asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyvät tunnistetut tärkeimmät riskit Haipro-ilmoitusten perusteella sekä niiden hallintakeinot:

1. Lääke- ja nestehoitoon liittyvät riskit: lääkkeen jakaminen, annostelu ja määrääminen

Riskienhallintakeinoina toimialueen yksiköissä systemaattisessa käytössä ovat mm. lääkkeiden kaksoistarkastus, potilaan tunnistaminen lääkkeenannon yhteydessä sekä lääkehoidon kirjaaminen suoraan lääkitysovellukseen. Toimialueen lääkitysturvallisuutta seurataan systemaattisesti yksikkö-, vastuualue- ja johtoryhmätasolla. Jokaisessa yksikössä on nimettynä lääkevastaava, jonka tehtävänkuva on selkeästi määritelty. Lisäksi toimialueella toimii myös aktiivisesti neljä

kertaa vuodessa kokoontuva lääkevastaavien verkosto. Toimialueen yksiköt osallistuvat myös sairaalapalvelujen lääkehoidon auditointiin. Lääkehoidon yhtenäisiä käytäntöjä vahvistetaan koko toimialueen yhteisellä lääkehoitosuunnitelmalla.

2. Tiedonkulun ja tiedonhallinnan riskit sekä esimerkiksi hoidon järjestelyihin liittyvät riskit

Riskien hallintakeinoina toimialueen yksiköissä on käytössä esim. selkeät ohjeistukset ja toimintamallit potilaan kotiutukseen ja jatkohoitoon siirtämiseen liittyen. Riskejä hallitaan myös sillä, että erilaisia potilashoidon kirjaamiseen ja jatkojärjestelyyn liittyviä työtehtäviä on selkiytetty eri ammattiryhmien välillä. Potilastiedon kirjaamisen yhtenäisiin käytäntöihin panostetaan esimerkiksi sillä, että jokaisessa yksikössä on nimettynä kirjaamisyhdyshenkilö.

3. Potilaiden tapaturmiin ja onnettomuuksiin liittyvät riskit, kuten potilaiden kaatumiset ja putoamiset.

Riskienhallintakeinona vuodeosastoilla on käytössä kaatumisriskin arvio, jonka perusteella riskissä olevalle potilaalle voidaan kohdistaa kaatumisen ehkäisytoimintamallin mukaisia tukitoimia.

Toimialueella henkilöstön työturvallisuuteen liittyvät tunnistetut tärkeimmät riskit Haipro-ilmoitusten perusteella sekä niiden hallintakeinot:

1. Pistotapaturmat

Pistotapaturmien ehkäisemiseksi toimialueen yksiköissä on käytössä mm. erilaisia turvaneuloja. Särmäisjätteiden tyhjentämisestä huolehditaan säännöllisesti.

2. Uhkaavat tilanteet

Henkilöstöön ja potilaisiin liittyvien uhkaavien tilanteiden lisääntyä toimialueella on panostettu henkilöstön osaamisen lisäämiseen erilaisin yksikkökohtaisten koulutusten ja turvakävelyiden avulla sekä järjestämällä koko henkilöstölle suunnattu turvallisuuspäivä kerran vuodessa.

4.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen

Riskienhallinnan seuranta

Tämä on kuvattu kappaleessa 4.2.

Riskienhallinnan raportointi

Tämä on kuvattu kappaleessa 4.2. Lisäksi toimialue raportoi Pirhan ulkoisille sivuille keskeisiä riskejä ja niiden hallintakeinoja kolmen kuukauden välein.

Osaamisen varmistaminen

Toimialueen henkilöstön riskienhallinnan osaaminen varmistetaan säännöllisillä koulutuksilla yksikön sisäisesti sekä Pirha-tasoihin koulutuksiin osallistumalla (esim. lääkehoito, elvytysosaaminen, infektioiden ehkäisy, erilaiset simulaatiot). Päivitetty omavalvontasuunnitelma käydään läpi henkilöstön kanssa, sekä käsitellään erilaisissa henkilöstötilaisuuksissa.

4.4 Ostopalvelut ja alihankinta

Palvelunjärjestäjä varmistaa palveluyksikön omavalvonnan ja palvelun laadun toteutuminen ostopalvelu- ja alihankintatilanteissa. Sopimuksen kautta hankittavan palvelun laadun tulee vastata omana toimintana tuotetun palvelun laatua. Mikäli

puutteita havaitaan, varmistetaan potilas- / asiakasturvallisuus ja puutteet dokumentoidaan. Viipymättä otetaan yhteyttä yksikön esihenkilöön ja käynnistetään vuoropuhelu sopimuskumppanin kanssa laatupoikkeaman korjaamiseksi.

Sopimuksen kautta hankittavan palvelun laadun tulee vastata omana toimintana tuotetun palvelun laatua. Mikäli puutteita havaitaan, varmistetaan potilas- / asiakasturvallisuus ja puutteet dokumentoidaan. Viipymättä otetaan yhteyttä yksikön esihenkilöön ja käynnistetään vuoropuhelu sopimuskumppanin kanssa laatupoikkeaman korjaamiseksi.

Toimialueen sopimukset on taltioitu asiakirjajärjestelmä Pirreen. Toimialueella on kaksi keskeistä potilasturvallisuuteen kytkeytyvää hankintasopimusta.

Sisätautien vastuualue

Hemodialyysihoitojen laitesopimuksia ja toimintaa Pirkanmaan hyvinvointialueella koordinoi Tampereen yliopistollisen sairaalan Munuaiskeskus. Dialyysihoitoja toteutetaan Tays keskussairaalassa sekä satelliittiyksiköissä Tays Valkeakoskella, Tays Sastamalassa, Hämeenkyrön sotekeskuksessa, Virtain sotekeskuksessa ja Mäntässä Mäntänvuoren terveyden ylläpitämänä. Pirkanmaan hyvinvointialue hankkii dialyysihoitoihin tarvittavat laitteet leasing-sopimuksella. Hankintamenettelyssä on vaadittu, että tuotteilla on EU-direktiivin mukainen CE-merkintä ja niiden laadun tulee noudattaa terveydenhuollon laitteita ja tarvikkeita koskevaa lakia.

Sopimuksella varmistetaan, että hoidot voidaan erilaisissa häiriötilanteissakin toteuttaa ilman katkoksia (huolto, varaosat, korvaavat laitteet rikkoutuneiden tilalle). Lisäksi sopimuksessa varmistetaan, että henkilöstö saa riittävän koulutuksen laitteiden käyttöön. Munuaiskeskuksessa sopimuksen valvonta on vastuutettu (osastonhoitajat, apulaisosastonhoitaja ja ylilääkäri).

Keuhko-, iho- ja allergiasairauksien vastuualue

Hengitystukiyksiköllä on sopimukset kahden palveluntuottajan kanssa hengityshalvauspotilaiden kotihoidon tuottamisesta. Sopimuksen toteutumista valvoo keuhkosairauksien ylilääkäri.

Sopimuksessa edellytämme palveluntuottajilta seuraavia potilasturvallisuuteen ja laatuun laajemminkin liittyviä asioita, joita valvomme:

1. Perehdytysuunnitelman tulee vastata palvelukuvauksessa kuvattuja vaatimuksia suunnitelman sisällölle.
2. Tarjoaja sitoutuu palvelun tuottamiseen keskeytymättä koko sopimuskauden ajan 100 %:n toimitustakuulla. Tarjoajalla tulee olla varahenkilö-/sijaisjärjestelmä, jotta vaatimus toteutuu. Tarjoajan tulee ladata selvitys käytössä olevissa varahenkilö- ja sijaisjärjestelyistä. Selvityksestä tulee konkreettisesti ilmetä, miten hengityshalvauspotilaiden hoitoon perehdytetyn henkilöstön riittävyys turvataan palvelun tuotannossa ja miten sijaistarpeet täytetään äkillisissä ja yllättävissä poissaoloissa.
3. Palvelukuvauksessa on tarkkaan määritelty palvelua tuottavan henkilöstön vaatimukset (mm. osaamisvaatimukset, opiskelijoiden käyttö, perehdytys ja henkilöstön täydennyskoulutus ja työhyvinvoinnista huolehtiminen) sekä vaara- ja ongelmatilanteiden ratkaiseminen.
4. Sopimukseen on kirjattu palvelun laadun valvonnasta ja tarkastusoikeudesta seuraavaa:
 - a. Palveluseurantakokoukset, joissa varmistetaan palvelun järjestyminen sopimuksen edellyttämällä tavalla. Mahdollisiin puutteisiin sovitaan ratkaisut.
 - b. Valvonta ja tarkastusoikeus: Lain hyvinvointialueesta (611/2021) 10 §:n mukaisesti Tilaajalla on oikeus saada Palveluntuottajalta ja tämän alihankkijalta palveluiden tuotannon edellytysten varmistamista ja valvonnan toteuttamista varten välttämättömät tiedot ja selvitykset sekä normaalioloissa että poikkeusoloissa. Lisäksi Tilaajalla on oikeus tarkastaa Palveluntuottajan ja tämän alihankkijan tiloja ja laitteita sekä

päästä tässä yhteydessä näiden hallinnassa oleviin tiloihin. Lisäksi Tilaajan sisäisellä tarkastuksella on oikeus suorittaa Palveluntuottajan talouden ja toiminnan tarkastuksia.

c. Palveluntuottajan omavalvonta: Palveluntuottajan tulee noudattaa, mitä laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 40 §:ssä on säädetty yksityisen palveluntuottajan omavalvonnasta. Palveluntuottajalla tulee olla laadittuna lain mukainen omavalvontaohjelma, mikäli se tuottaa palveluja useammassa eri palveluyksikössä. Yksityisellä terveystalouden tuottajalla tulee olla laadittuna yksityisistä terveystalouksista annetun lain (377/2009) 6 §:n mukainen palveluyksikköä koskeva omavalvontasuunnitelma. Palveluntuottajan on toimitettava omavalvontasuunnitelma ja/tai omavalvontaohjelma Tilaajalle vuosiraportoinnin yhteydessä.

5. Sopimukseen on kirjattu raportointivelvoitteita:

a. Palveluntuottajan tulee mitata ja raportoida Tilaajan yhteyshenkilöille neljännesvuosittain seuraavat:

- Ajan tasalla oleva henkilöstöluettelo, jonka tulee sisältää henkilöstön nimet, tutkinto, lääkehoidon lupien viimeinen voimassaolopäivä, työkokemus (vuosina ja kuukausina), roolit hoitoringeissä, opiskelijoiden nimet sekä näiden suorittamat opintopisteet
- Uusien aloittaneiden hoitajien täytetty ja hoitajan ja esihenkilön allekirjoittama perehdytysuunnitelma
- Toteutuneet työvuorot kunkin hoitoringin osalta
- Tarkastelujakson aikana toteutuneet puutevuorot ja niiden syyt
- Selvitys tehdyistä reklamaatioista, poikkeamista, muistutuksista ja palautteista sekä niihin annetuista vastauksista
- Kvartaalin aikana järjestetyt koulutukset henkilöstölle

b. Palveluntuottajan tulee toimittaa Tilaajan sopimusyhteyshenkilöille vuosittain seuraavat tiedot:

- Toteutuneet koulutuspäivät; raportista tulee ilmetä henkilöstön toteutuneet koulutukset, koulutuksen ajankohta ja kesto sekä koulutuksen nimi ja teema.
- Yhteenveto asiakaspalautteista
- Omavalvontasuunnitelma/-ohjelma

- Valmiussuunnitelma

- c. Henkilöstö: Palveluntuottajan tulee aina henkilöstön vaihtuessa ja uuden ringin aloittaessa toimittaa ajantasainen luettelo palvelun toteuttamiseen osallistuvasta henkilöstöstä, koulutuksesta, lääkeluvista sekä lasten kanssa työskentelevien osalta rikostaustan selvittämisestä sekä rooleista ringeissä Tilaajan käytännön yhteyshenkilölle.
 - d. Muu raportointi: Mikäli palvelun tuottamisessa ilmenee ongelmia (esim. puutevuoroja, reklamaatioita), on Tilaajalla oikeus pyytää tiheämpää raportointia esimerkiksi suunnitelluista ja toteutuneista työvuoroista, poikkeamista, niiden syistä ja korjaavista toimenpiteistä.
- 6. Lisäksi edellytetään, että palveluntuottaja kerää säännöllisesti asiakaspalautetta, huomioi sen toimintansa kehittämisessä ja toimittaa vuosittain saamastaan palautteista yhteenvedon Tilaajalle.

4.5 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

Valmiuden- ja jatkuvuudenhallinnalla varmistetaan, että organisaatiolla on kyky hoitaa sille kuuluvat tehtävät mahdollisimman häiriöttömästi ja huolehtia mahdollisista uusista, tavanomaisista poikkeavista tehtävistä kaikissa tilanteissa. Pirkanmaan hyvinvointialueen ydintehtävä on sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden järjestäminen kaikissa olosuhteissa.

Kokonaisvarautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin muodostuu Pirkanmaan hyvinvointialuetta koskevasta valmiussuunnitelmasta sekä tehtäväalueiden ja palvelutuotannon valmiussuunnitelmista.

Lisätietoja: [Pirkanmaan hyvinvointialue, valmiussuunnitelman yleinen osa - pirha.fi](https://pirha.fi)

Sairaalapalvelulinjalle valmistellaan yhteistä valmiussuunnitelmaa, jota tullaan noudattamaan toimialueen yksiköissä.

Poikkeustilanteita, kuten sähkökatko, tietoliikennehäiriö, vesihuollon häiriö tai tulipalo, varten on toimialueella olemassa yksikkökohtainen toimintasuunnitelma, joka otetaan käyttöön häiriön sattuessa. Häiriötilanteissa toimimista harjoitellaan säännöllisesti. Dialyysiyksiköllä on yksityiskohtainen toimintamalli niitä tilanteita varten, joissa yksikkö ei voi toteuttaa dialyysihoitoa suunnitellusti.

5 Omavalvonnan toimeenpano ja toteutumisen seuranta

5.1 Toimeenpano

Yksikössä omavalvontaa toteutetaan toimialueen omavalvontasuunnitelman mukaisesti. Toimialueen johto, vastuualueen vastuuhenkilöt, esihenkilöt ja yksikön henkilökunta seuraavat omavalvontasuunnitelmassa kuvatun toiminnan toteutumista jatkuvasti.

Laatimisesta ja päivittämisestä vastaavat toimialuejohtaja, vastuualuejohtaja ja ylihoitaja. Toimialueen johtoryhmä, vastuualueen johto, yksikön esihenkilöt ja henkilökunta seuraavat omavalvontasuunnitelmassa kuvatun toiminnan toteutumista jatkuvasti. Omavalvontasuunnitelman hyväksyy toimialuejohtaja.

Omavalvontasuunnitelma päivitetään, kun toiminnassa tai ohjeistuksissa tehdään muutoksia tai kehittämistoimenpiteitä esimerkiksi havaittujen epäkohtien, kehitettyjen omavalvonnan toimintamallien tai palautteiden perusteella. Omavalvontasuunnitelma tarkistetaan ja päivitetään vähintään kerran vuodessa.

Päivitetty suunnitelma käydään läpi toimialueen johtoryhmässä, vastuualueiden johtotiimissä sekä yksikössä yhdessä henkilökunnan kanssa.

Ajantasainen omavalvontasuunnitelma on julkaistu Pirhan verkkosivuilla, sekä toimialueen intrasivustolla. Tulostettu versio on saatavilla yksikön osastonhoitajalta.

5.2 Toteutumisen seuranta ja raportointi

Omavalvonnan toteutumisen seuranta

Palvelualueen / yksikön vastuuhenkilöt ja henkilökunta seuraavat omavalvontasuunnitelmassa kuvatun toiminnan toteutumista jatkuvasti. Jos toiminnassa havaitaan puutteellisuuksia, yksikkö tekee korjaavat toimenpiteet asian kuntoon saattamiseksi.

Tämä on kuvattu kappaleessa 4.2 ja 5.1.

Omavalvonnan raportointi

Toiminnassa havaittujen epäkohtien korjaustoimenpiteet raportoidaan kolmen kuukauden välein ennalta määritellyillä mittareilla. Raportit julkaistaan vastuualueetasoisesti Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla ([Omavalvontasuunnitelmat - pirha.fi](https://pirha.fi)).

Toimialueella toimitaan ohjeistusten mukaisesti.

6 Omavalvontasuunnitelman hyväksyntä

Omavalvontasuunnitelma päivitetty (paikka ja päiväys)

Sisätautien ja keuhko-, iho- ja allergiasairauksien toimialue 7.1.2026

Palveluyksikön vastuhenkilö

Toimialuejohtaja Hannu Päivä

Omavalvontasuunnitelman hyväksyjä

Toimialuejohtaja Hannu Päivä

Seuraa meitä somessa.